60795

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

5 июль, чоршанба, 1995 йил
Сотувда эркин нархда. № 127 (1129)

ИДОРАЛАРАРО КЕНГАШ МАЖЛИСИ

4 июль куни Тошкентда республика Президенти ҳузуридаги Иқтисодий ислоҳот, тадбиркорлик ва хорижий сармоялар бўйича идоралараро кенгашнинг мажлиси бўлди. Уни Президент Ислом Каримов бошқарди.

Мамлакатимизда амалга оширилаётган ислоҳотнинг иккинчи босқичида қишлоқда тадбиркорликни ривожлантириш, ортиқча ишчи кучини жалб этиш мақсадида кичик саноат корхоналари барпо этиш ҳамон долзарб масала бўлиб турибди, деди Ислом Каримов. Чунки республика аҳолисининг 60 фоиздан кўпроғи қишлоқда яшайди. Бошқача айтганда, 3 миллион 600 минг қишлоқ хўжалигида банд бўлган меҳнатга яроқли одамларнинг деярли 2,5 миллион нафарини бемалол саноат ва хизмат кўрсатиш соҳаларига ўтказиш мумкин.

СУРАТЛАРДА: мажлис пайти. С. ЗУФАРОВ (ЎзА) олган суратлар.

Республика Бош вазирининг ўринбосари — Давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш давлат қўмитасининг раиси В. Чжен қишлоқ жойларда кичик ва хусусий корхоналарни ривожлантиришнинг аҳволи ҳамда уларни жадаллаштириш борасидаги чора-тадбирлар тўғрисида, Бош вазир ўринбосари — ташқи иқтисодий алоқалар вазири Ў. Султонов ташқи иқтисодий фаолиятни эркинлаштиришга оид чора-тадбирлар тўғрисида маърўза қилдилар.

Мазкур кенгаш тўғрисидаги низомга ўзгартишлар киритиш, унинг таркибини кенгайтириш ва янгилаш, 1995 йилнинг иккинчи ярмига мўлжалланган иш режасини тасдиқлаш тўғрисидаги масалалар ҳам кўриб чиқилди.

Мажлисда республика Бош вазири А. Муталов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Т. Алимов қатнашди.

(ЎзА).

ТАЪСИС КОНФЕРЕНЦИЯСИ ИШ БОШЛАДИ

4 июль куни Самарқандда Марказий Осиё тадқиқотлари халқаро институтини ташкил этиш бўйича таъсис конференцияси бошланди.

ЮНЕСКО дастурига мувофиқ ўтказилаётган ушбу тадбирда Ўзбекистон, Корея Республикаси, Хитой, Ҳиндистон, Покистон, Эрон, Туркия, Франция, Россия Федерацияси, Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон республикалари вакиллари, халқаро ташкилотлар кузатувчилари ва мутахассислари иштирок этмоқда.

Конференцияни ЮНЕСКО вакили Д. Диен очди. У мазкур институтнинг очилиши Марказий Осиё халқлари тарихида муҳим аҳамиятга эга эканини таъкидлаб, Ўзбекистон Республикаси ҳукумати ушбу тадбирга алоҳида эътибор бераётганини мамнуният билан қайд этди.

Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари С. Саидқосимов мамлакатимизда маданий-маърифий соҳаларда кўпгина ютуқлар қўлга киритилаётгани, миллий қадриятларимиз тикланаётгани ҳақида сўзлар экан, Халқаро институтнинг айнан Самарқандда ташкил этилиши бежиз эмаслигини қайд этди. Чунки, бу қадим маскан Шарқ тараққиёти, илму фани ва маданияти ривожига муносиб ҳисса қўшган.

Конференция ўз ишини давом эттирмоқда.

(ЎзА).

• «Ғалла-95»

ИШЛАГАН... АРМОНДА ҚОЛМАЙДИ!

Бу йилги мавсум Сурхондарё ғаллакорлари учун мураккаб кечмоқда. Комбайнларнинг камлиги, эҳтиёт қисмларнинг йўқлиги суръатни кўнгилдагидек оширишга имкон бермаётир.

Аммо шунга қарамай, саксон беш минг гектар суғориладиган майдонга экилган ғалла ўримининг охири кўриниб қолди. Ғалла тайёрлаш режасини бажарган жамоалар эса кун сайин кўпаймоқда.

Қўмқўрғон туманидаги Сафар Бойматов номли деҳқон-фермерлар уюшмаси ғаллакорлари вилоятда пешқадамлар қаторида дастлабки маррани эгаллашди. Давлатга уч ярим минг тонна дон сотилди. Шунинг минг тоннаси уруғликдир. Уюшма бўйича ҳосилдорлик ўртача 31 центнерни ташкил этган бўлса, Хўшбоқ Жўраев деҳқон хўжалиги ғаллакорлари эса 35 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 52 центнердан ҳосил олдилар. Мамаражаб Донаев, Норқобил Сувонов, Турди Саидов бошлиқ деҳқон-фермер хўжаликларида ҳам бу кўрсаткич 45-57 центнерга етди.

— Режа ортиғи билан бажарилсада, ўрим давом этмоқда, — дейди уюшма раиси Эргаш Жумаев. — Етти юз тонна донни уруғлик учун олиб қўямиз, бир минг тоннасини эса харид нархида ғаллакорларга сотамиз.

Ғалладан бўшаган 180 гектар ерга эртапишар пахта, 400 гектарга маккажўхори, 150 гектарга мош, шунингдек, полиз ва сабзавот экинлари экилди.

Тожиддин РАЗЗОҚ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ТЕХНИКА ВА ҚЎЛ КУЧИГА ТАЯНИЛЯПТИ

Навоий вилоятининг Қизилтепа, Навбаҳор, Навоий туманларидаги 60-70 фоиз майдондаги ғалла ҳосили ўриб-янчиб олинди.

Дастлабки ҳисоб-китобларга кўра, ҳосилдорлик гектарига 30-32 центнерни ташкил этаяпти.

Қизилтепа туманида бу йил 3090 тонна ҳосил етиштириш режалаштирилган эди. Ана шу мақсадга эришиш йўлида ҳозир ғаллазорларда 40 та комбайн юқори унум билан ишлатилаяпти. Бундан ташқари 450 нафар ўроқчи ҳам ўримга жалб этилган. Техника ва қўл кучи ёрдамида бир кунда 300 тоннадан ортиқ дон йиғиштириб олинаётир. Мутахассисларнинг фикрича, «Бухоро», «Ворозун», «Зармитан», «Деҳқонобод» жамоа хўжаликларида ҳосилдорлик ўтган йилгига нисбатан 1,5-2 ҳисса кўп бўлиши кутилаяпти.

Навбаҳор тумани ғаллакорлари ҳам ўрим-йиғим ишларини пухта ташкил этиб, тайёрлов пунктларига

кунига 150 тоннадан ошиқ дон жўнатишмоқда. «Зарафшон» ва С. Жўраев номли жамоа хўжаликларида ҳозиргача гектар ҳисобига 39-40 центнердан хирмон уйилди.

Темур ЭШБОЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири

САРАТОННИНГ ҲАР БИР КУНИ ҒАНИМАТ

Қарши туманида ғалладан бўшаган ерларга такрорий экинлар экиш қизғин давом этмоқда

Туман қишлоқ хўжалиги мутахассислари томонидан баҳордаёқ ғалладан бўшаган майдонларда такрорий экинлар етиштириш тадбирлари ишлаб чиқилганди. Бироқ-туман ҳокимининг айтишича, ғалла майдонларининг ҳаммасига такрорий экинлар экишнинг иложи йўқ. Чунки сув танқислиги сезилаяпти. Шундай бўлса-да, ҳозиргача 2 минг гектар ерга сабзавот, маккажўхори, мош, полиз экинлари уруғи қадалди. Бўш ерларнинг бир қисми эса шартнома асосида аҳоли ва фермер хўжаликларининг ихтиёрига берилди.

Экинлар парваришi билан шуғулланувчиларга деҳқон (фермер) хўжаликларига техника, уруғ ва ўғит ажратилди.

Қишлоқ аҳлининг турмуш фаровонлигини ошириш, бозор иқтисодиёти шароитида дастурхон тўкинлигини таъминлаш мақсадида ишлаб чиқилган бу тадбирлар тез орада ўз самарасини бериши шубҳасиз. Кузакда, деҳқонча қилиб айтганда, «ғалвир сувдан кўтарилганда» такрорий экинлар ҳосилидан деҳқон ҳам, жамоа хўжаликлари ҳам бирдек манфаатдор бўлишади. Негаки, бу йил ғалладан бўшаган майдонларнинг 5 минг гектарида деҳқончилик қилиб, мўл ҳосил олиш кўзда тутилаяпти.

П. ГАДОЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

СУРАТЛАРДА: Оқ олтин туманидаги «Бобур» ширкат хўжалиги комбайнчиси Р. Худойбердиев; Яккабоғ туманидаги Амир Темур номли жамоа ширкат уюшмаси раиси Н. Жумаев ва комбайнчи Қ. Муродов.

Б. ТЎРАЕВ ва Э. ҚУЛМУРОДОВ олган суратлар.

ЎЗБЕКИСТОН ОЛИЙ СУДИНИНГ ПЛЕНУМИ

Тошкентда Ўзбекистон Республикаси Олий судининг пленуми бўлди. Уни олий суд раиси У. Мингбоев бошқарди.

Пленумда судьялик лавозимига янги тайинланган судьялар тантанали қасамёд қилдилар.

Пленум қатнашчилари шарафли ва масъулиятли лавозимга тайинланган кишилар берган қасамёдига ҳамиша содиқ бўлиб, ватани ва халқига сидқидилдан хизмат қилиши, одил судловни амалга оширишда зўр қатъият кўрсатиши зарурлигини таъкидладилар.

Шунингдек, пленумда республика Олий суди фаолиятига оид бир қанча бошқа масалалар ҳам муҳокама этилди.

Пленумда республика бош прокурори Б. Мустафоев қатнашди.

(ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЛЮТА БИРЖАСИДА

Ўзбекистон Республикаси Валюта биржасида 1995 йил 4 июлда бўлиб ўтган савдода Ўзбекистон Республикасининг хорижий валютада операцияларни амалга ошириш ҳуқуқига эга бўлган ўн олтита банки иштирок этди.

Сотув ҳажми 15,4 миллион АҚШ долларини ташкил этди. Бир АҚШ долларининг қиймати — 30,00 сўм даражасида қайд этилди.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 1995 йил 5 июлдан бошлаб ҳисоб ва божхона тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади. *)

1 Австралия доллари	21,27
1 Австрия шиллинги	3,10
1 Англия фунт стерлинги	47,92
10 Бельгия франки	10,59
1 Голландия гульдени	19,43
10 Греция драхми	1,34
1 Дания кронаси	5,57
1 АҚШ доллари	30,00
1 Миср фунти	8,82
1 Ирландия фунти	49,29
1 Исландия кронаси	0,48
10 Испания песети	2,49
100 Италия лираси	1.85
1 Канада доллари	21,89
1 Кувайт динори	100,44
100 Ливан фунти	1,85
1 Германия маркаси	21,77
1 Норвегия кронаси	4,88
10 Португалия эскудоси	2,06
1 Сингапур доллари	21,51
1000 Туркия лираси	0,68
1 Финляндия маркаси	7,06
1 Франция франки	6,21
1 Швеция кронаси	4,15
1 Швейцария франки	26,21
1 ЭКЮ	40,08
10 Япония иенаси	3,55
1000 Россия рубли	6,61
1 Эстония кронаси	2,71
1000 Украина карбованеци	0,21
1 Латвия лати	59,06
1 Литва лити	7,50
1 Қозоғистон тенгеси	0,47
1 Молдова лейи	6,61
1000 Беларусь рубли	2,61

Марказий банк 1995 йил 5 июлдан бошлаб Ўзбекистон Республикаси махсус пул алмаштириш пунктларида фойдаланиш учун нақд АҚШ долларининг қуйидаги тижорат қийматини белгилади:

— Сотиб олиш қиймати: 1 АҚШ доллари — 30,00 сўм.

— Сотиш қиймати: 1 АҚШ доллари — 30,00 сўм.

Хорижий валютани сотиш чоғида сўм билан восита ҳақи олинади.

*) — Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.

• Мустақиллик йўлида

СЎМНИНГ ҚУВВАТИ ОШМОҚДА

Ўзбекистон Республикаси миллий валютаси — сўмни эркин алмаштириш йўлига олиб чиқишда яна бир муҳим қадам қўйилди. Йилнинг иккинчи ярмидан бошлаб алмаштириладиган пулнинг чеклаб қўйилган энг юқори миқдори ва хорижий валютани сотиб олиш чоғида фуқароларнинг паспортига белги қўйиш бекор қилинди. Бу ишнинг бошланиши Ўзбекистон тарихидаги унутилмас сана — давлатимизнинг энг нуфузли рамзларидан бири бўлган сўм муомалага киритилган куннинг бир йиллигига тўғри келгани диққатга сазовордир. Бу вақт ичида сўмнинг кучини мустаҳкамлаш юзасидан бир қанча тадбирлар амалга оширилди. Пухта молиявий сиёсат ўтказилиши қўшимча пул чиқаришни йўл қўйиладиган даражада сақлаб туришга имкон берди. Ички бозоримиз фақат четдан келтириладиган моллар билангина эмас, республикамиз корхоналарида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар билан ҳам тўла бошлади. Миллий валютамизнинг мустаҳкамлиги ва унинг кучини ички ислоҳотлардан ташқари, ташқи иқтисодий фаолият ҳам тасдиқламоқда. Сўнгги вақтда миллий валютамиз жаҳонда яхши, барқарор обрў қозона бошлади.

Мамлакатимизда амалга оширилаётган ва иқтисодиётни, жумладан пул-кредит тизимини қайта қуришга асосланган ўзгаришлар сўмнинг барқарорлигини таъминламоқда. Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг «Ўзбекистон Республикаси миллий валютаси ички алмаштирилишини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони сўмни мустаҳкамлашда яна бир муҳим омил бўлди. Фармонга мувофиқ, фақат корхоналаргагина эмас, жисмоний шахсларга ҳам Ўзбекистон Республика валюта биржасида пулни алмаштиришда имтиёзли ҳуқуқ берилди.

Иқтисодий ислоҳотларни босқичма-босқич амалга ошириш юзасидан тўғри йўл тутилгани туфайли республика банкларининг валюта захиралари анча кўпайди. Эркин муомаладаги валютага бир йўла алмаштириладиган пул миқдори ҳам шунга мувофиқ равишда ошди. Сўнгги вақтгача бу миқдор 500 АҚШ долларини ташкил этар эди.

Ўзбекистон Вазирлар Маҳкамасининг «Нақд сўмни эркин муомаладаги валютага алмаштиришнинг чекланган миқдорини олиб ташлаш тўғрисида»ги қарори амал қилаётганига ишонч ҳосил қилиш учун ЎзА мухбири «Ипак йўли» иновация-тижорат банкининг Тошкент марказида жойлашган пул алмаштириш пунктларидан бирида бўлди.

— Бу қарор кучга кирганидан сўнг бизнинг пул алмаштириш пунктимизда навбат кутувчилар қолмади,— деди смена кассири Фарҳод Мусаев.— Биз кунига 30-40 кишига хизмат қиламиз. Валюта сотганимиз ёки сотиб олганимиз тўғрисида фуқароларга маълумотнома ёзиб берамиз. Бу бизнинг ҳисоботимиз учунгина эмас, айни пайтда пул расмий равишда алмаштирилганига ишонч ҳосил қилиши учун одамларнинг ўзига ҳам зарур. Пунктимиз эрталаб соат 9 дан кечқурун 6-7 га қадар ишлайди. Ҳар қандай киши зарур миқдордаги хорижий валютани амалдаги расмий қийматига мувофиқ сотиб олиши ёки сотиши мумкин.

Кассир билан гаплашиб турганимизда навбатдаги мижоз келиб қолди:

— Хоҳлаганча доллар сотиб олиш мумкинлиги тўғрими? Менга 110 доллар керак эди...

Операция ортиқча расмиятчиликсиз, бир неча дақиқа ичида амалга оширилди.

— Одамлар хорижий валютада бундан ҳам кўпроқ пул сотиб олишмоқда,— дея суҳбатни давом эттирди пул алмаштириш пунктининг назоратчиси Умид Иброҳимов.— Масалан, бугун мижозларимиздан бири 680 Америка доллари сотиб олди. Унинг гапига қараганда, доллар тижорат операцияси учун зарур, яъни у шахсий дўкони учун хорижий мол харид қилмоқчи экан.

Тошкентда ишлаб турган бошқа алмаштириш пунктларида ҳам вазият шундай. Қарор чиққунига қадар одамлар баъзан қонунни четлаб ўтиб, чайқов бозорида валюта сотиб олар эди. Чунки, банклар эълон қилинган расмий қиймат бўйича зарур миқдордаги валютани алмаштириш қийин эди. Энди муаммо ечилди. Ҳозирги пайтда деярли ҳамма жойда — вокзалларда, меҳмонхоналарда, жамғарма банкларининг муассасаларида ишлаб турган пул алмаштириш пунктларига мурожаат қилган ҳар бир киши иқтисодий ислоҳотларнинг кучини, бу ислоҳотлар миллий валютамизни эркин муомаладаги валютага кун сайин яқинлаштираётганини ҳис этади.

(ЎзА).

* ЯНГИЛИКЛАР * ФАКТЛАР * ВОҚЕАЛАР *

ЎЗБЕКИСТОН: ИСТИҚЛОЛ ОДИМЛАРИ

"Халқ сўзи" ва ЎзА мухбирлари хабар қиладилар

ЭЛ СОҒЛИГИ ЭЪТИБОРДА

Андижонда бўлиб ўтган халқаро конференция Фарғона водийси аҳолиси саломатлиги ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш масалаларига бағишланди.

«Экосан» халқаро жамғармаси ҳамда Андижон иқтисодиёт ва бошқарув институти ҳамкорлигида ўтказилган бу анжуманда Фарғона, Наманган, Андижон вилоятлари ҳамда қўшни Қирғизистон Республикаси Ўш вилоятидан келган мутахассислар, олий ўқув юртларининг олимлари, табиатни муҳофаза қилиш қўмиталари ходимлари қатнашди.

УСТАЛАР ОЛМОНИЯДА МАЛАКА ОШИРИШАДИ

Хоразм вилоятининг Дўстлик шаҳрида қад ростлаётган «Мерседес-Бенц» корхонаси мутахассислари яқинда автоприцеплар, рефрежераторлар йиғишга киришади. Шу боис тўрт нафар уста Германияга малака оширишга жўнатилди.

СУРАТДА: йиғув бўлими бошлиғи Ҳ. Ботиров ва инженер М. Бобожонов.

30 ТОННА «ЗОЛОН»

Франциянинг «Рон пуленк» фирмасидан қишлоқ хўжалиги экинлари зараркунандаларига қарши қўлланиладиган 30 тоннадан зиёд «Золон» препарати келтирилди.

Шу вақтгача ишлатиб келинган препаратлар фойдали ҳашаротларни ҳам қириб юборарди. Янги препарат эса кўсак қурти, колорада қўнғизи, ўргимчаккана каби зараркунандаларга қарши қўлланилади. Республикамиз пахтакорлари ўтган йили шу фирманинг «Преп» препаратидан самарали фойдаланишганди.

КИТОБХОНЛАР АНЖУМАНИ

Гулистон давлат университетида юртбошимиз Ислом Каримовнинг «Ўзбекистон иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш йўлида» асарига бағишланган китобхонлар конференцияси бўлди.

Унда университет профессор ўқитувчилари, талабалар, жамоатчилик вакиллари қатнашди.

Сўзга чиққанлар мазкур асарда мамлакатимизда кейинги вақтда юз берган жуда катта ўзгаришлар теран таҳлил этилгани, тараққиётимиз уфқлари белгилаб берилганини таъкидладилар.

АЁЛЛАР САЛОМАТЛИГИНИ КЎЗЛАБ

Самарқандда ҳомиладор аёллар саломатлигига бағишланган республика семинар-кенгаши бўлди.

Унда Самарқанд ва Қашқадарё вилоятлари соғлиқни сақлаш муассасаларида аёллар хасталикларини ташхислаш ва даволаш усуллари, бу борадаги муаммолар ҳақида маърузалар тингланди. Республика Соғлиқни сақлаш вазирлиги Самарқанд тиббиёт институти ҳамда вилоят «Оналар ва болалар саломатлиги маркази» ҳамкорлигида ташкил этилган бу анжуман доирасида ўзаро тажриба алмашиш билан бирга илғор даволаш усуллари бўйича амалий тадбирлар ҳам ўтказилди.

ЖАМБУЛЛИК ИШБИЛАРМОНЛАР ЖИЗЗАХДА

Мана икки ойдирки, Жиззахда Қозоғистон Республикасининг Жамбул вилояти ваколатхонаси ишлаб турибди.

Яқинда Жиззахга Жамбул вилоятидан бир гуруҳ ишбилармон келди. Улар вилоятдаги ўнга яқин йирик корхоналарда, хусусий фермаларда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг тури ва сифати билан танишди. Жумладан, уларни Жиззах устки трикотаж ва пайпоқ тўқув фабрикаларида, Жиззах аккумулятор ва пластмасса заводларида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар ғоят қизиқтирди. Ўзаро савдо-сотиқни, ҳамкорликни янада ривожлантириш ҳақида келишиб олинди.

ХИРМОН ДОНГА ТЎЛДИ

Шеробод туманидаги Н. Муродов номли жамоа хўжалиги деҳқонлари бу йил 1360 гектар майдонга дон сепишганди. Ҳосил мўл бўлди. Ҳозирнинг ўзидаёқ гектаридан 33 центнердан буғдой олинаяпти.

СУРАТДА: хўжалик комбайнчилари далада.

ҚАРДОШЛИКНИ ТАРАННУМ ЭТГАН АДИБ

Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмасида Абай Қўнонбоев таваллудининг 150 йиллигига бағишланган йиғилиш бўлди.

Унда таниқли ёзувчи ва адабиётчилар сўзга чиқиб, ўзбек ва қозоқ халқлари маънавий меросининг муштараклиги, миллий маданиятларнинг ўзаро ривожи, иккала халқнинг дўстлиги ва қон-қардошлиги ҳақида гапирдилар. Зеро, Абай Туркистон халқларининг бирлиги ва қардошлигини теран тараннум этган адиблардан эди.

* ЯНГИЛИКЛАР * ФАКТЛАР * ВОҚЕАЛАР *

Мустақиллик сарчашмалари

Эски шаҳар — азим Шарқнинг муҳташам дарвозаси бўлмиш Тошкентнинг тутқич-туруми! Бу ерда ўзбек халқининг энг гўзал анъаналари сақланиб келган.

Кўҳна Эски Жўва остонасига бош қўйган бу мавзенинг бир қулоғи Қорасарой тарафларда бўлса, иккинчиси Беруний руҳи кезган кўчаларда. Бу тийрак даҳа бир қўлида муқаддас Хастимом барини тутгани ҳолда, иккинчисида алломаи замонлар уяси — Тошкент давлат дорилфунунини маҳкам ушлаган. Талабалар шаҳарчаси истиқлол йўлига мардона шайланса, табаррук «Чиғатой» хилхонасига шонли тарих ғаладони жойланган.

Дарҳақиқат, Тошкентнинг машҳур Эски шаҳари — ана шундай қўш илдизли макон. У халқимизнинг ўтмиши, бугуни, келажаги хусусиятларини ўзида мужассамлаштирган бир ҚИЁФА. Шунинг учун ҳам шаҳар ичидаги бу шаҳарча, Президентимиз айтганидек, мамлакатимизнинг эртасига муносиб — мутаносиб бўлиши керак.

КЕЧА Эски шаҳар ўз даврига жуда мос эди. Бу ердаги кенг чорбоғларда турли-туман мевали боғлар шовуллаб турар, уларнинг қўйнида сайроқи қушлар чақ-чақлашар, майдонларда эса гилам-гилам анвойи гуллар очилиб-сочилиб ётарди. Бир-бирларига туташ шинам ҳовлиларда Абдулла Қодирий тасвирлаган ўзбекойимлар сўзларидан ҳам, кўзларидан ҳам ибо-ҳаё тара-тиб латофатли турмуш кечиришарди. Бу ҳовлиларда тозалик, орасталик, кенглик ва тенглик барқ урарди...

БУГУН ана шу ўзбекойимларнинг фарзандлари, невара-чеваралари ҳатто эвараларн ота жойини тарк этишни истамай, бу чорбоғларга кетма-кет, бетма-бет иморатлар солишган. Кўз тегмасин, бир оила ўрнида ўнлаб оилалар шаклланган. Юсуфбек ҳожилар «Бу даргоҳдан ҳеч ким ранжиб кетмаслиги керак» деган нақлга қатъий амал қилиб, тор ҳовлисини кенг юрак ила авлодларига тақсимлаб берганлар ...Алалоқибат, чоғроқ ҳар бир ҳовлида 20-30 нафар киши истиқомат қилмоқда. Аммо «Фармонбиби»ларнинг келинлари «ойижон»ларидан яширикча аллақачон ижроқўмга бир неча марталаб мурожаат қилишга улгуришган...

ЭРТАГА мустақил яшашга интилиш, ўз уйида одамдай яйраб, бемалол оёқ узатиш орзуси аҳил қариндошлар орасига раҳна солмаслиги учун, бу мавзеда пайдо бўлган юзлаб тор кўчаларда истиқомат қилувчиларнинг шахсий машиналари ўз дарвозахоналаригача «пиб-пиб»лаб кира олиши учун, янги авлод бошқа тенгдошларига ўхшаб иссиқ сув, совуқ сувли душлардан фойдалана олишлари, келинчаклар писта кўмир пуфламай, «зангори олов»да чой қайнатишлари учун, тор-танқис ҳовличалар ўртасида қазилган кирўралардаги мағзавалар ҳиди бир тутам райҳон исини ютиб кетмаслиги учун, чилопчинга тушган бир ҳовуч сув ҳам кўчага чиқмаслиги учун... Эски шаҳарни таъмирлаш тўғрисида ҳукумат Қарори қабул қилинди!

Айтишларича, халқимизнинг ғамхўр отахони, раҳматли Шароф Рашидов ҳам 1982 йили Эски шаҳарни қайта қуриш ҳақидаги орзусини тор даврада изҳор қилган эканлар. Бироқ у даврларда шаҳарни қайта қуриш тугул, бир бинони таъмирлаш учун ҳам юқорининг хоҳиши — манфаати ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлганлиги сабабли, бу орзу орзулигича қолиб кетган экан.

Ваҳоланки, ўша даврда Тошкентнинг Эски шаҳари бола туғилиши бўйича (халқ кўпайиши бўйича!) Иттифоқда биринчи ўринда турарди!

Шукурки, энг катта бойлик — халқ ва унинг маданиятининг туб илдизи сақланган, ривожланган ва соғлом мева бераётган маконга эътибор берадиган вақт келди! Оддий меҳнаткашларнинг (Эски шаҳар аҳолиси асосан оддий меҳнаткашлар) одми турмушларига бўйлайдиган юртбошининг орзуси амалга ошадиган кунлар бошланди! Ҳикоямиз шу ҳақда.

МУҲИМИ — ОДАМЛАРНИНГ ЯШАШ ТАРЗИНИ ЯХШИЛАШ

Собир Раҳимов тумани ҳокими К. ТОШПЎЛАТОВ билан мулоқот

— Комилжон Жўраевич, айтинг-чи, пойтахтимизнинг Эски шаҳари бузилаяптими, қайта қурилаяптими?

— Меъморлар тили билан айтганда, Эски шаҳар таъмирланаяпти. Бу мавзе ўтган минг йилликлар давомида анча «эскириб», бағри «торайиб» қолган эди. Бу тигизлик ҳам аҳолининг рисоладагидек яшашига, ҳам шаҳар йўл-транспорти қатновининг меъёрида ишлашига халақит бермоқда. Яна бир муаммо — бу ҳудудда аҳолининг аксарияти табиий газ, ичимлик суви, канализация тармоқлари хизматидан ҳамон бебаҳра қолаётганди.

— Эски шаҳарни таъмирлаш орқали бу ерлик аҳоли ҳаётидаги қандай муаммолар ҳал қилинади?

— Учта йирик масала ҳал бўлади. Биринчидан, аҳолининг турар жойлари яхшиланади. Шу баҳонада бешта магистраль кўча бўйича жойлашган 1900 хонадон замонавий, ҳамма талабларга жавоб берадиган квартиралар билан таъминланади. 300 оилага эса, уларнинг хоҳишига кўра, уй қуриш учун шаҳарнинг энг яхши ҳудудларидан ер участкалари берилди.

Иккинчидан, Эски шаҳар кўчаларининг тор-танқислиги бу ҳудуд аҳолисига замонавий трамвай-троллейбус транспорти хизматидан баҳраманд бўлиш имконини бермасди. Энди бу ерда троллейбус қатнови йўлга қўйилади. Янгиланаётган кўчанинг ҳар бири 16 метр кенгликда бўлиб, унинг четларида эни беш метрлик кўкаламзор майдонлар ва пиёдалар учун беш метр кенгликдаги йўлаклар (тротуарлар) барпо этилади.

Учинчидан, ичимлик суви, иссиқ сув, газ келтириш масалалари ҳам ўз ечимини топади. Тўғри, авваллари ҳамма хонадонда бўлмаса-да, беш-олти хонадонга биттадан водопровод тўғри келарди. Лекин бу тармоқда босимнинг пастлиги сабабли, айниқса, ёз ойларида мавзеда сув билан таъминланиш муаммога айланарди. Энди йўллар қурилиши баҳонасида ўтказилаётган катта ер ости сув йўллари Эски шаҳар аҳолисини керакли ҳажмда, керакли босимда ичимлик суви билан таъминлаш қувватига эга бўлади.

Трасса қуриб битказилгач, Абдураҳмонов кўчасидан «Сағбон» кўчаси орқали Эски Жўвага беш-етти дақиқада етиб келиш имкони яратилади. Охир-оқибатда Эски шаҳар замонавий, кўркам шаҳарчага айланади. Кенг ва равон йўллар ёқаларида кўп қаватли уйлар, дўконлар ва бошқа объектлар қад кўтаради. Маҳаллаларнинг гавжум чорраҳаларида эса анъанавий гузарлар барпо этилади.

— Назаримда, ўтган йилнинг куз ойларидан бошлаб бўлса керак, туманда «Эски шаҳар бузилармиш» деган гап яшин тезлигида тарқалди-ю, бу ҳудудда яшовчи аҳоли аридай тўзиб, туман ҳокимлиги биносига «кўчиб» олди. Ушбу улкан иш бошланиб, мана, авж палласига кирди ҳамки, идорангиздан одамларнинг қадамлари узилмаётир. Улар сизга нималар ҳақида мурожаат қилишмоқда? Қайси масалаларнинг ҳал бўлишига кўмаклашдингизлар?

— Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 23 ноябрдаги қарорида Эски шаҳарни таъмирлаш ишлари 1995 йилда якунланиши кўрсатилган. Бу ҳужжатнинг моҳиятини туман раҳбарияти ва маҳалла оқсоқоллари ўз вақтида аҳолига тўла етказиши керак эди. Бироқ ўша ойларда туманимизда бош раҳбарнинг йўқлиги сабабли бу масалада аҳоли орасида тушунмовчилик кайфияти пайдо бўлган экан. Декабрь ойидан бошлаб тушунтириш ишлари олиб бордик. Фаоллар билан биргаликда ҳар бир маҳаллада мулоқотлар уюштирилди. Ҳар бир оила ва фуқаронинг шароити обдон ўрганилди, вазият чуқур таҳлил этилди. Эски шаҳардан кўчирилиши керак бўлган фуқаролар учун ҳокимлик ҳафтанинг етти кунини «очиқ эшик» кунлари деб эълон қилди. Омма билан ҳамкорликнинг илк натижаси йил сўнгида бўлиб ўтган сайловда намоён бўлди: шаҳар ҳокими Козим Тўлаганов айнан Эски шаҳарнинг мана шу мавзеидан Олий Мажлисга депутат этиб сайланди. Бу халқимизнинг ҳукуматимиз олиб бораётган сиёсатни қўллаб-қувватлаётганидан далолат беради.

— Аҳоли билан ишлаш жараёнида вазият расмий ҳужжатларга, амалдаги тартибларга мос келмаслик ҳоллари ҳам учрадими?

— Тан олиш керак, баъзан ён беришлар ҳам бўлди. Ахир, ҳар қандай расмий тартиб-қоида, аввало, одамлар учун хизмат қилиши керак-да! Масалан, собиқ Иттифоқ даврида таомилга кирган қоидага кўра, аҳолининг турар-жойлари давлат манфаати юзасидан бузиладиган ҳолларда ана шу хонадонда доимий яшовчи, яъни доимий пропискада турувчи кишиларгагина янги уй ёки ер участкаси бериларди. Эски шаҳарни таъмирлаш муносабати билан бузилаётган уйларда яшовчиларнинг тахминан тўртдан бир қисми истиқомат жойидан доимий рўйхатдан ўтмаганлиги аниқланди. Шундай бўлса-да, биз маҳаллаларда тузилган махсус комиссиялар қарорига таяниб, барча муаммоларни ижобий ҳал этдик.

— Эски шаҳарликларга Тошкентнинг қайси ҳудудларидан макон берилди? Бу масалада аҳоли билан қандай «битим»га келинди?

— Кўчирилаётган аҳоли асосан шаҳарнинг марказий қисмидаги кўп қаватли уйларга жойлаштирилди. Айни чоғда ТошДУ шаҳарчаси биқинидаги бедазорда уч-тўртта янги маҳалла пайдо бўлмоқда. Кўп қаватли уй олишни ёки шахсий тартибда уй солишни истамай, тайёр ҳовли-жойга хоҳиш билдирган кишилар учун коттеджлар имтиёзли нархларда таклиф қилинмоқда.

— Халқимизда «Кўчдинг-ўчдинг», — деган нақл бор. Кўчаётган оилалардан барака ўчмаслиги учун ҳукуматимиз, хусусан, Собир Раҳимов тумани ҳокимлига уларга қандай қулайликлар яратмоқда?

— Аввало, янги уй-жой тақсимотида ҳар бир оиладаги балоғат остонасида турган ўсмирларни ҳам ҳисобга олдик. Чунки бу йил янги уйга кўчган оила яна икки-уч йилдан сўнг уйланмоқчи бўлган фарзандига бошпана излаб юрмасин, дедик. Бузилаётган ҳовлилардаги дов-дарахтлардан тортиб, иморатларнинг михигача нарх белгиланиб, товон пули белгиланган бўлса-да, уй соҳибларига иморатларини бузиб, сотиб олишларига имкон яратилмоқда. Уларга бу юмушда ёрдам кўрсатилмоқда. Аҳолининг кўч-кўрони эса ҳашарчилар ёрдамида ва бепул транспорт воситасида янги жойларига элтиб берилмоқда.

— Битта иморатни қуриб, унга кўчиб киришга камида беш йил вақт керак бўлади. Қисқа муддат ичида шунча оилаларни янги уй-жой билан таъминлаш, эски маҳаллаларни бузиб, ўрнида кўркам шаҳарча бунёд этишнинг ўзи бўлмас. Бу улкан ишларга сарфланаётган маблағ ҳақида ҳам муштарийларимизга маълумот берсангиз.

— Бузиш-қуриш ишлари учун давлат бюджетидан икки миллиард сўм ажратилган. Бошқача қилиб айтганда, Тошкент шаҳри бюджетининг ярмидан кўпроғи Эски шаҳарни таъмирлаш ишларига сарфланмоқда. Эски шаҳарликлар учун шаҳримизнинг турли ҳудудларида 1751 та квартира ажратилди. Қолаверса, шахсий тартибда уй-жой қуриш истагини билдирган кишиларга давлат хазинасидан 20 йиллик муддатга имтиёзли қарз ҳам бериладиди.

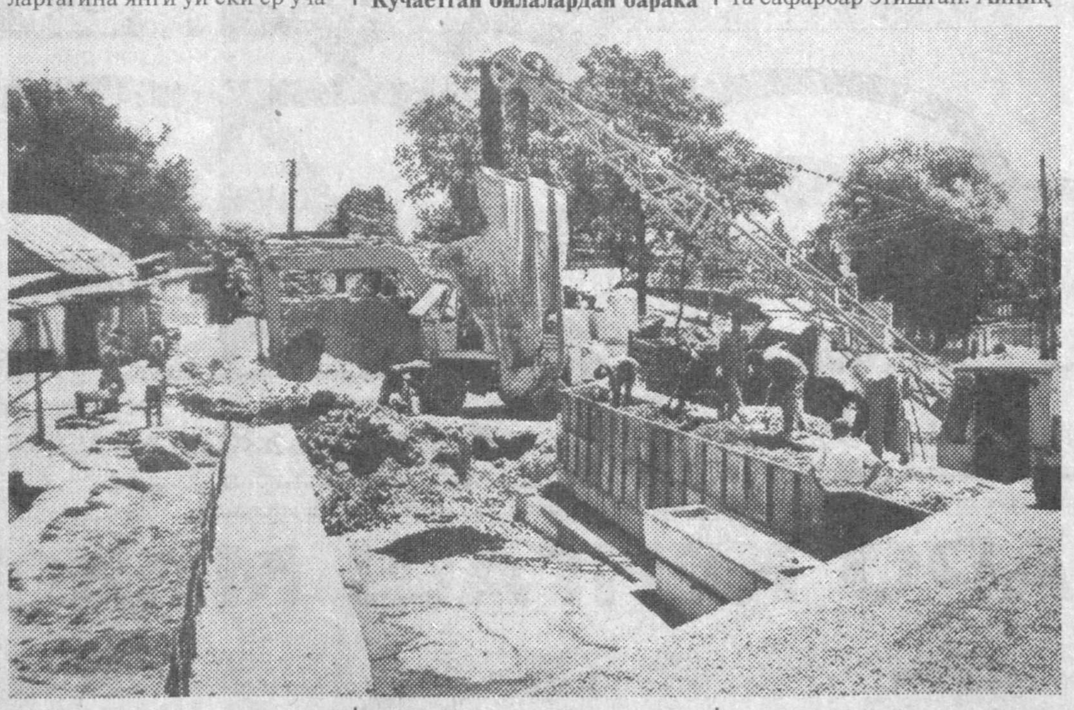

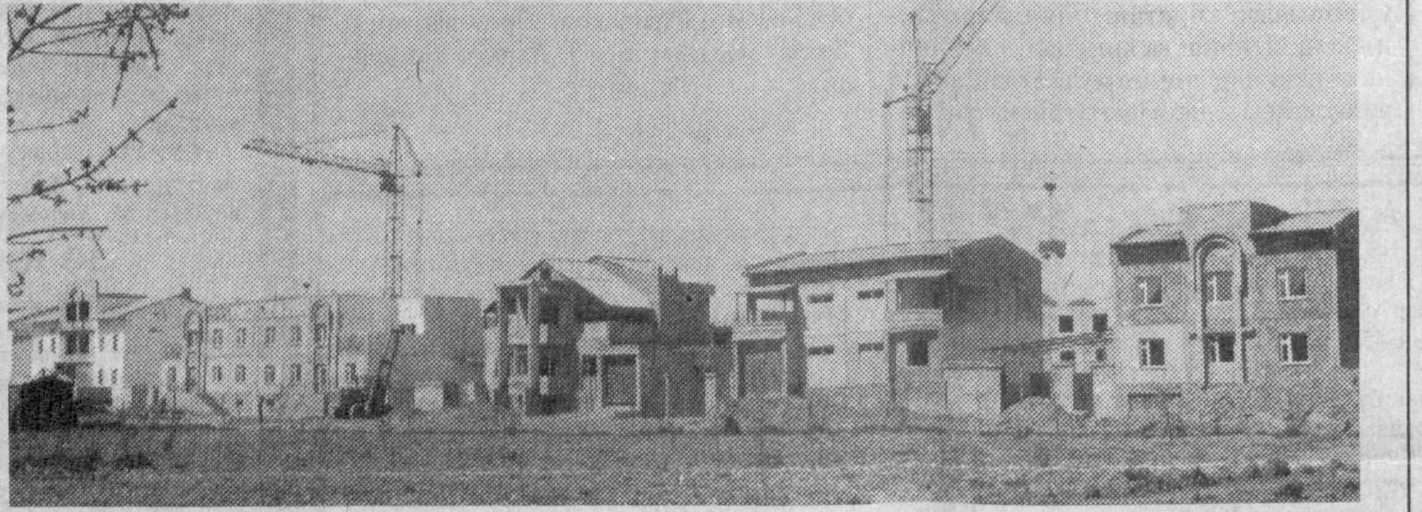

ТАРИХИЙ БИНОГА ҒИШТ ҚЎЙМОҚДАМИЗ

Икромжон ТЎРАҚУЛОВ, Бош муҳандис.

— Ҳозир «Сағбон» кўчасини қайта қуришда бешта йўл қурилиш бошқармалари ишламоқда. «Равон», «Субҳидам», «Жавоҳир», «Шаҳристон» ва «Автомобиль» бирлашмаларининг жамоалари бутун куч-ғайратларини янги йўл қурилиши ишларига сафарбар этишган. Айниқса, «Сағбон»нинг Абдураҳмонов кўчаси билан кесишган чорраҳадан Эски Жўвагача бўлган қисмида қурилиш ишлари жадал олиб борилаяпти. Бу ҳудудда аҳолини янги жойга кўчириш ва эски уйларни текислаш ишлари ниҳоясига етай деб қолди. Участканинг олдинги қисмида, йўл қурилиши технологиясига асосан, ер олдин уч-тўрт метр чуқурликда кавланиб, катта сув канали, сўнг канализация, унинг устидан телефон ва электр кабеллари ўтказилмоқда. Сўнгра скрейперчи ва грейдерчиларимиз ерни текислаб кетишаяпти. Қўшимча тупроқ, тош-шағал пешма-пеш ётқизилиб, охирида асфальт қатламлари бунёд этилмоқда. Йўл қурилиши кўкаламзор майдон ва икки томонлама тратуарларни яратиш билан уйғун олиб борилаяпти. Троллейбус қатнови учун чиройли кўринишдаги беҳатар симёғочлар ўрнатиш ҳам бир пайтнинг ўзида амалга оширилмоқда.

БУ ЙЎЛ ОДАМЛАРНИ БАЙРАМГА ОЛИБ БОРАДИ

Мирзахўжа ОЙХЎЖАЕВ, «Тошкентқурилиш» ҳиссадорлик жамиятига қарашли 50-қурилиш-созлаш бошқармасининг прораби:

— Биз Эски шаҳарнинг «Қорасарой» участкасида бузиш-тиклаш ишларини олиб бораяпмиз. Жамоамизда 150 нафар ишчи бор. Режага кўра 163 хонадонни (300 оила яшаган иморатларни) бузиб, ўрнида узунлиги 2100 метр, кенглиги 33 метр бўлган йўл қуришимиз керак. Бундан ташқари, сув, газ, канализация, юқори кучланувчи электр тармоғи, алоқа кабеллари, телефон, ташқи электр ёритқичларини қўйиш, троллейбус тармоғи учун тўртта подстанция, Кайкавус ариғига чархпалак ва кўприк қуриш, ободончилик майдонлари яратиб, ариқлар ўтказиш, кўчани текислаб асфальтлаш, троллейбус қатновини амалга ошириш ишларининг ҳаммаси бизнинг зиммамизда. Объектни, албатта белгиланган муддатда фойдаланишга топширамиз. Биз қураётган равон йўллар одамларни байрамга олиб боришига ишонамиз.

ЭРКАГИНА БЎЛИБ КЎЧИБ ОЛДИК

Раҳим ҳожи ШАРИПОВ, «Сағбон» кўчасидаги 263-»А» хонадон соҳиби:

— Оилада 15 жонмиз. Икки ўғлим, шунча келиним, уларнинг тўрт нафардан фарзандлари бор. Ўғилларимга Тансиқбоев мавзеидан иккита ер участкаси берилди. Ҳар бири 6 сотихдан. Эски ҳовлимиз майдони 9 сотих эди. Бу ердаги саккизта иморатдан бештаси йўлга тушди. Уч хонада эса биз, чол-кампир қолдик.

Қўшним — Кўчқоров Турғунжонларнинг иморатидан ҳам бир хонаси йўлга тушган эди. Унинг эвазига давлат тўрт хонали уй берди. Бошқа яна бир ҳамсоям Йўлдошев Қодиржонларнинг ҳовлисида эса уч оила яшарди. Икки ўғлига тўрт хоналидан иккита квартира берилди. Яна бир ўғлига ер участкаси ажратилди. Оила бошлиқларининг ўзлари эски ҳовлининг йўлга тушмаган қисмидаги уйда қолишди. Хуллас, ҳукумат ҳар кимнинг истагини инобатга олган ҳолда иш кўраяпти. Қайтанга, бу ишлар бошланмаганида биз, Эски шаҳарликларнинг болаларига бунақа имкониятлар қанийди?! Қаранг, янги уйларга ҳам эркатойгина бўлиб кўчиб олдик. Энди Эски шаҳарни қайта таъмирлаш ташаббускорларини, шахсан Президентимизни дуо қилиб юрибмиз, қизим.

КЎРГАНИНГИЗ ТЎЙЛАР БЎЛСИН

Чаппор уриб гуллаган бедапоя бағрида ғилдиракларига ўт-ўланлар илашган юк машиналари тинмайди: бири лимиллаган шағал билан келса, иккинчисида бузилган иморатнинг яқингинада сирланган эшик-деразалари, шифер ва тўсинлари саржинланган... Ҳовлилар тарҳлар олинган майдонда эса ҳаёт қайнайди: кимдир уста билан ишни баҳолашмоқда, яна кимдир иморат пойдевори қўйиладиган ҳандакни ҳафсала билан ўзи қазиётир. Биров сув тўлатилган идиш ортилган болалар аравачасини тортаётир. Ҳар ер-ҳар ерда ўрнатилган омонат айвончалар ўртасидаги ўчоқлардан тутун ўрмалайди...

Бугун пойтахтимизнинг Тансиқбоев даҳаси биқинида бунёд этилаётган янги «Мойқўрғон» маҳалласида шундай манзарага дуч келамиз. Юқорида айтилганидек, Эски шаҳарни таъмирлашнинг биринчи навбатида бузилиши белгиланган хонадонлардан 300 тасининг соҳиблари шу жойдан ер участкаси олиб, ўзларига уй қурмоқдалар.

Маҳаллани айланиб, одамлар билан гаплашиб кўргач, бу ерда айрим муаммолар борлиги аёнлашди. Хусусан, шаҳар банки ҳалигача кишилар бузилган уйлари учун товон пулларини тўлиқ олишмаган.

«Мойқўрғон» билан ТошДУ шаҳарчаси орасидаги Байтқўрғон маҳалласида қад кўтарган маҳобатли оқ кошоналар — икки-уч қаватли коттежлар диққатни ўзига тортади. Ўнтаси асосан битган. Яна шунчасининг деворлари тиклаб қўйилибди. Янги асфальт йўлнинг ёқасидаги бу «оқ сарой»лар республикамиздаги бошқа иморатларга ўхшамайди: улар ҳатто ўзининг ташқи кўриниши ва ички тузилмалари билан ҳам бир-биридан фарқланади. Олти, саккиз, ўн, ўн икки хонали коттежларда автомобиль учун гараж, ошхона, омборхона, сауна сингари қўшимча қулайликлар ҳам мавжуд. Уларнинг ҳар бирида уч-тўрттадан оила бемалол яшаши мумкин.

Бу катта иш орасида учрайдиган айрим жузъий муаммолар тез орада ечимини топиши аниқ. Муҳими — бугун Тошкентнинг таъмирланаётган Эски шаҳарига ҳаёти ва ишлари боғлиқ барча кишиларнинг кайфияти яхши. Улар нима учун бундай ўзгаришлар бўлаётганини чуқур англаб, уюшқоқлик билан меҳнат қилмоқдалар. Мойқўрғонликлар яхши ниятлар ила бел боғлаб иморат тиклашмоқда. Қурилаётган бу уйларда уларнинг кўрганлари фақат тўй бўлсин! Эски шаҳарни марказга уловчи янги йўллар халқимизни Истиқлол тантаналарига олиб борсин!

Мукаррама МУРОД қизи, «Халқ сўзи» мухбири.

В. МИРОШНИЧЕНКО, В. БАГАЕВ олган суратлар.

САЙЁРАМИЗ САДОСИ

АЭС ЁПИЛСА КЕРАК

Украина Президенти Леонид Кучма расмий ташриф билан Германияга келди.

Ташриф давомида Украина давлат раҳбари Германия Президенти Роман Херцог ва канцлер Хельмут Кол билан учрашади. Музокараларда Германия ва Украина ўртасида икки томонлама солиқ олмаслик, Германиянинг Украина иқтисодиётига киритаётган сармояларини кўпайтириш ва бошқа бир қанча ҳужжатлар имзоланиши кутилмоқда. Томонлар ўртасида, шунингдек, Чернобил АЭСини ёпиш ва Украина электростанцияларини қайта жиҳозлаш каби масалалар ҳам муҳокама этилади.

ЛАРИ МУОМАЛАГА ЧИҚАДИ

Грузия давлат раҳбари Эдуард Шеварднадзе яқин кунларда мамлакатда миллий валюта — лари муомалага чиқарилишини маълум қилди.

Миллий валюта мамлакат иқтисодиётини барқарорлаштиради, аҳолининг турмуш даражасини оширади, дея таъкидлади у. Яқинда халқаро валюта жамғармаси директорлар кенгаши Грузияга 157 миллион доллар миқдорда молиявий ёрдам кўрсатишга қарор қилди.

КИМНИНГ ИШИ ЭКАН

Перу парламенти раиси ўринбосари Виктор Рохаснинг уйи яқинида кучли портлаш юз берди.

Натижада 4 киши жароҳатланди. Портлаш вақтида Рохас уйда бўлмаган. Ҳозирча мамлакатда фаолият кўрсатаётган биpор-бир ташкилот ушбу қўпорувчиликка алоқадорлигини билдирмади.

ЯНА ИШЛАЙ БОШЛАДИ

Хитойнинг Гуандун вилоятидаги атом электростанциясининг биринчи блоки яна одатдагидек ишлай бошлади.

Ушбу станция француз технологияси асосида қурилган эди. Мамлакатдаги ядровий иншоотлар хавфсизлиги миллий бошқарма вакилининг маълум қилишича, биринчи блок реактори ўтган йили ёқилғи алмаштириш ва таъмирлаш мақсадида тўхтатиб қўйилган эди.

ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАНДИ

Халқаро ҳамжамият собиқ Югославия ва Руанда аҳолисининг уруш туфайли чеккан кулфатини инобатга олиб, Гаага ва Аруша (Танзания) шаҳрида ҳарбий жиноятчилар устидан халқаро трибунал ўтказишга қарор қилган эди.

Халқаро Қизил хоч қўмитаси ушбу ташаббусни қўллаб-қувватлади.

Шу мақсадда ҲҚХҚ июл ойида «Халқаро инсонпарварлик ҳуқуқи бўйича маслаҳат хизмати» бўлимини ташкил этадиган бўлди. Мазкур бўлим мамлакатлардаги ҳарбий жиноятчиларга нисбатан қандай қонунлар қўлланишини, ҳарбий жиноятчиларни топиш, инсонпарварлик ҳуқуқларига риоя қилиш каби бир қанча масалаларини ўрганади.

• *Долзарб мавзу*

«БИЗНЕС-ИНКУБАТОР» ИҚТИСОДИЙ ИСЛОҲОТЛАРНИ ЖАДАЛЛАШТИРАДИ

АГАР МЕНДАН «Давримизнинг энг буюк кашфиёти нима?» деб сўрасалар, иккиланмай: «Бозор муносабатларининг кашф этилиши», деб жавоб берган бўлур эдим. Чунки, бозор муносабатлари иқтисодий эркинликка, эркин тадбиркорликка, хусусий мулкчиликка асосланган бўлиб, инсоннинг моддий манфаатдорлигини ошириш ва фаровон ҳаёт яратишнинг бирдан-бир йўли ҳисобланади.

БИЗНИНГ Ватанимизда Буюк ипак йўли davридан бошлаб бозор иқтисодиётига ўтиш жараёнлари озми-кўпми куртак отиб келган, айниқса, Темур даврида бу жараён анча илгарилаб кетган эди. 1917 йилги Октябрь тўнтаришидан кейин иқтисодиётнинг эркин ривожланишига чек қўйилди, юқоридан бошқариладиган режали иқтисодиётга ўтилди. Натижада бозор иқтисодиёти жараёнининг кечиши тўхтаб қолди. Мана энди истиқлол шарофати туфайли бозор иқтисодиёти қонунларига амал қилган ҳолда ривожланиш бошланди. Лекин шу билан бир вақтда кутилмаган қатор муаммолар пайдо бўлдики, буларни бартараф этмай туриб, эркин иқтисодий ривожланишни таъминлаш қийин. Бу муаммолар иттифоқ даврида республикалар ўртасида ўрнатилган сунъий иқтисодий алоқаларнинг узилиши, чет эллар билан ҳали бундай алоқалар етарли даражада ўрнатилмаганлиги, мулкларни давлат тасарруфидан чиқаришдаги, айниқса, ерни ўз эгасига топширишдаги қийинчиликлардан иборатдир.

Мамлакатимизда бозор иқтисодиёти тизимига ўтишда узоқ жараённи бошдан кечиришга имконият ҳам, вақт ҳам йўқ. Шунинг учун Президентимиз таклиф этган беш тамойил бозор муносабатларига ўтишда дастуриламал қилиб олинди. Бунда давлат ташаббусни ўз қўлига олиб, халқнинг кам таъминланган қисмини ҳимоялаш билан бир вақтда, тадбиркорликни ривожлантиришга раҳнамолик қилади, чет эл сармояларини жалб этиш орқали иқтисодиётнинг жадал суъратлар билан ривожланишига ҳамма шарт-шароитларни яратиб беради ва шу йўл билан бозор тизимига босқичма-босқич ўтишни таъминлайди.

Илғор давлатларда бозор иқтисодиётининг ривожига катта туртки бўлган омиллардан бири «Бизнес-инкубатор»ларнинг пайдо бўлишидир. Ҳаммага аёнки, бозор иқтисодиёти тизимининг устунлигини, унга ўтишнинг зарурлигини матбуот, радио, телевидение орқали ташвиқот қилиш, тавсияномалар ва қўлланмалар нашр қилиб, жойларга етказиб бериш, кадрларни шу соҳага ўқитиш орқали бозор иқтисодиёти тизимига ўтишни анча тезлатиш мумкин. Лекин «Бизнес-инкубатор»ларнинг ташкил қилиниши нафақат ташвиқот, балки амалий аҳамиятга эгадир.

Ҳозирги кунда бутун дунёда «Бизнес-инкубатор»лар сони 1000 дан зиёд ва улар кундан-кунга кўпайиб бормоқда. Бозор иқтисодиёти эришаётган ютуқларни янада жадаллаштиришда «Бизнес-инкубатор»ларнинг таъсири, айниқса, ривожланган давлатларда катта бўлмоқда. «Бизнес инкубатор»лар Англия, Германия, Франция, АҚШда жуда кенг миқёсда фаолият кўрсатмоқда. Америка Қўшма Штатларининг ўзида улар 1930 йилда 50 та бўлган бўлса, 1995 йилга келиб 500 дан ошиб кетди.

«Бизнес-инкубатор» — сон жиҳатидан чекланган ходимларга ва таъсисчилар томонидан берилган маблағга эга бўлиб, унча катта бўлмаган корхона ҳисобланади. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти тараққиёт дастури асосида жойларда ташкил қилинган миллий координацион қўмита, маҳаллий ҳокимиятлар, таъсисчилар томонидан «Бизнес-инкубатор»ларга керакли бинолар, иншоотлар ажратилиб берилади. Бизнес учун зарур бўладиган техника ва хизмат воситаларидан фойдаланишни кўзда тутиб, шу воситаларга эга бўлган бирорта комплекс биркитилади. «Бизнес-инкубатор»ларни шу тарзда ташкил қилишдан мақсад— фаолиятининг бошланиш даврида қилинадиган сарф-ҳаражатларни бироз бўлса-да камайтириш, ҳар хил ортиқча ташвиш, югур-югурлардан халос этиш ва шу орқали уни бюрократик ҳужумлардан, муваффақиятсизликлардан қутқаришдир.

«Бизнес-инкубатор»лар дастлаб янги фирмалар, кичик корхоналар (субъектлар) очиб, аввалдан ишлаётган субъектларни қарамоғига олиб, уларга зарур бўладиган ҳамма ёрдамларни кўрсатади, улар иқтисодий жиҳатдан бақувват корхоналарга айлангандан кейин барисини эркин фаолият кўрсатадиган мустақил ташкилотларга айлантиради.

Бунинг учун «Бизнес-инкубатор» ўз қаноти остига олмоқчи бўлган субъектларни танлов асосида қабул қилади. Танловдан ўтказишда субъектларнинг ривожланиш имкониятлари синаб кўрилди. Синовдан ўтган фирмаларга инкубатор ўзининг биносидан офис учун жой ажратади, бизнес-режа тузишга кўмаклашади, бошланғич сармоя топишига ҳам ёрдам қўлини чўзади, субъектларда ишловчи ходимларга менежмент асосларини ўқитади ва шу йўл билан фирма фаолиятини ривожлантиришга амалий мадад беради. Шундай қилиб, фирма (Субъект) 2,5-5 йил ичида иқтисодий жиҳатдан бақувват бўлгандан кейин, уни «эркинликка» чиқариб юборади ва ўрнига янги фирма (субъект)ни қабул қилади.»Бизнес-инкубатор»нинг ўзи ҳам мустақил корхона бўлганлиги боис банкда ҳисоб рақамини очади, ишлаб чиқаришни кенгайтириб боради ва аста-секин мустақил фаолият кўрсата бошлайди. Аммо дастлабки йилларда уларга давлат ташкилотлари маҳаллий ҳокимиятлар томонидан узлуксиз ёрдам кўрсатиб турилади.

«Бизнес-инкубатор»лар ташкил этилиши орқали кишиларда тадбиркорлик маданияти тарбияланади, маҳаллий тадбиркорларнинг халқ хўжалигини ривожлантиришдаги иштироки жадаллаштирилади, улар бозор иқтисодиёти тизимига ўтишдаги қийинчиликларни енгишга ўргатилади.

Инкубаторларни ташкил этиш дастури уч мақсадни амалга оширишда молиялаштиришга муҳтож: биринчи ва иккинчиси инкубаторни таъсис этиш учун зарур бўладиган маблағ, шу жумладан, офисларни ускуналар ва мебеллар билан жиҳозлаш ҳаражатлари, ходимларга иш ҳақи тўлаш, эксплуатация ва бошқаларга сарфланадиган чиқиндилар учун айланма маблағлар. Бу ҳаражатларни кейинчалик субъект (фирма)лардан оладиган ижара ҳақи, уларга кўрсатадиган хизматлари, инкубаторларга қарамайдиган фирмаларга кўрсатилган хизматлари учун тўланадиган ҳақ ва субъектлар даромад ола бошлагандан кейин уларнинг келадиган даромадидан 1-2 фоиз миқдоридаги тўловлар ҳисобига қопланади. Ундан ортиб қолган қисми эса инкубаторнинг фойдасини ташкил этади. Учинчиси— инкубатор ўз олдига қўйган вазифаларни бажариши учун керак бўладиган бошланғич капитал. Бу маблағ капитал қуйилмалар ва жамғармани ташкил этиш учун зарурдир. У таъсисчилар томонидан тўланадиган устав капитали, субъектлар маблағини акционерлар сифатида жалб этиш ва тижорат ишларини бажаришдан тушадиган маблағ ҳисобига ташкил қилинади. Тижорат билан шуғулланмайдиган инкубаторлар маҳаллий ҳокимиятларнинг молиявий ёрдамларини олиш ҳисобига бошланғич капиталини яратиши мумкин.

«Бизнес-инкубатор» қаноти остига кирган корхоналар қуйидаги устунликларга эга бўлади: эксплуатация ҳаражатларини кам сарфлагани, фирмани ташкил этиш, иш бошлашда вақтнинг тежалгани, текин маслаҳатлар олгани учун унинг иқтисодий ривожланиши тезлашади ва ҳаётга тез мослашади; бошқа фирмаларга нисбатан ижара ҳақини кам тўлаганлиги сабабли, бир қисм маблағни тежаб қолади; субъектлар ишларини амалга оширишда инкубатор раҳбарлари қатнашгани боис уларнинг обрўйи бошқа фирмаларга нисбатан баланд бўлади. Бу ўз навбатида кредит олишни тезлаштиради ва фирма ишлаб чиқарган товарларнинг истеъмолчиларни топишини осонлаштиради; товар етказиб бериш ва хизмат кўрсатишда субпудратчи сифатида мамлакат ичкарисида ҳам, ташқарида ҳам қатнашиш ҳуқуқига эгадир.

Ўртача бир «Бизнес-инкубатор» 10 йил давомида 50-70 та фирмани тарбиялаб етиштириши мумкин. Бу фирмаларда ўртача 2000 иш жойи ташкил қилинади. Натижада солиқ тўловчилар сони ортиши ва уларнинг даромади кўпайиши ҳисобига давлат хазинасига тушадиган тўловнинг умумий миқдори ҳам ортади.

«Бизнес-инкубатор»лар ишининг самарадорлиги унинг томонидан ҳар хил хизмат кўрсатилган фирмалар, субъектдаги ишловчилар сони, одамларнинг иш билан таъминланмаганлик даражаси, инкубатор қаноти остидан ривожланган фирмалар сони ва ниҳоят инкубатор раҳбариятининг иши ва кўрсатган хизматларининг сифатига субъектлар томонидан берилган баҳолар билан ўлчанади. Инкубаторларнинг ҳаётга мослашувчанлиги эса режадаги ва йил давомидаги ҳақиқий даромади, ҳаражатлари, ҳаражатлар билан даромадлар тенглашган йиллардаги ишлаб чиқариш кўрсаткичлари, даромаднинг ҳаражатга нисбатан ортиб, жамғарма тўпланаётган йиллардаги иш кўрсаткичлари, субъектнинг инкубаторга қабул қилинган пайтидаги ва ундан чиқиб кетаётгандаги имкониятлари ва эришган ютуқлари, кўчмас мулклари қийматининг ошиб бориши, маълум йиллар ичида инкубаторга қабул қилинган субъектлардан муваффақиятсизликка учраб чиқиб кетганлар сони ва бошқа қатор кўрсаткичлар орқали аниқланади.

Ижтимоий-иқтисодий натижалар-чи? Бу инкубатор таркибидаги субъектлар томонидан бевосита ва билвосита ташкил қилинган иш ўринлари, фирмалари томонидан ишлаб чиқарилган қўшимча қийматнинг ҳажми, илмий ечимларнинг ишлаб чиқаришга жорий этилиши, университет ва лабораторияларнинг ходимларидан ва техника воситаларидан фойдаланиш, халқнинг ночор табақаларига мақсадли ёрдам кўрсатиш, солиққа тортиладиган даромад миқдорининг ўсиши, минтақада тадбиркорлик фаолиятининг ривожи ва, ниҳоят, жамият томонидан инкубаторларнинг ролига берилган баҳо орқали белгиланади.

Юқорида айтганимиздек, дунёнинг ривожланган мамлакатларида «Бизнес-инкубатор» сони йилдан-йилга кўпаймоқда. Шу билан бирга, улар иқтисодий жиҳатдан ривожланаётган давлатларда ҳам ташкил этилмоқда. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Илмий ва технология фонди томонидан ривожланаётган 26 давлатда «Бизнес-инкубатор»ларни тузиш бўйича дастур ишлаб чиқилган. Хитой, Корея, Туркия, Малайзия, Ҳиндистон, Индонезия, Миср каби 20 та давлатда «Бизнес-инкубатор»лар фаолият кўрсатмоқда. Марокко, Гана, Чили, Сурия, Ўзбекистон давлатларида эса уларни барпо қилиш эндигина бошланмоқда.

Дунёнинг ана шу ривожланаётган давлатлари қаторига Марказий Осиё давлатларидан фақат Ўзбекистоннинг кириши бежиз эмас, албатта. Чунки бизнинг юртимизда бозор иқтисодиёти тизимига ўтиш учун энг зарур ҳисобланган тинчлик ва осойишталик барқарордир.

Ўзбекистонда «Бизнес-инкубатор»лар ҳозирча Тошкент ва Самарқанд шаҳарларида ташкил этилди. Анжижон ва Бухоро шаҳарларида ҳам бу ишга киришилди. Тошкент шаҳридаги инкубаторларнинг бири техника университетида бўлиб, «Тошкент технология инкубаторлари», Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш муҳандислари иститути қошидаги «Тошкент саноат инкубатори» Самарқанддаги эса «Самарқанд минтақавий инкубатори» деб аталади. 1995 йилнинг 13-14 апрель кунлари Ўзбекистонда «Бизнес-инкубатор»ларни ташкил этиш ва уларни янада ривожлантириш бўйича яқинда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг «Бизнес-инкубатор»ларни ривожлантириш, миллий мувофиқлаштириш қўмитаси томонидан илмий-ташкилий семинар ўтказилди. Унда республикамиздаги барча инкубаторлардан вакиллар, уларнинг таъсисчилари, «Тадбиркорбанк» ва Ўзбекистонда тадбиркорликни ривожлантиришга дахлдор жамиятлар, жамғармаларнинг раҳбарлари қатнашди.

Ўзбекистонда инкубаторларни ривожлантириш дастурининг бош техник маслаҳатчиси, БМТ (ЮНИДО) «Бизнес технологиясини ривожлантириш стратегияси» президнети, профессор Рустам Лалкака. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти экспертлари Ватте, Петерсон ва Лучли илмий-ташкилий маърузаларида «Бизнес-инкубатор»нинг моҳияти, бозор тизимига ўтишдаги роли, халқ хўжалигини ривожлантиришда тутган ўрни, саноатни ривожлантириш, янги иш жойларини ташкил қилишдаги аҳамияти, бизнес-режа тузиш ва субъектларни тараққий эттириш ҳақида тўхталдилар. Бундан ташқари анжуманда ҳозиргача ташкил этилган «Бизнес-инкубатор»ларнинг Тошкент шаҳрида, вилоят марказларида ташкил этилиши катта аҳамиятга эгадир. Негаки, улар ушбу ҳудудлардаги корхоналарни субъект сифатида ўз қанотлари остига олиб, уларга ҳар томонлама амалий ёрдам кўрсатиб, иқтисодий жиҳатдан бақувват фирмаларга айлантириб, «эркинликка» чиқарадилар ва бу билан саноат корхоналари хизмат кўрсатиш ва бошқа иншоотларнинг кўпайишига, янги ишчи ўринларининг пайдо бўлишига ва, ниҳоят, турли хил маҳсулотлар ишлаб чиқариш ҳисобига халқ фаровонлигини таъминлашга ҳисса қўшадилар.

Аёнки, Ўзбекистонда 60 фоиздан ортиқ аҳоли қишлоқларда яшайди. Бу ерда эса ҳозирча саноат деярли йўқ, хизмат кўрсатиш соҳаси ҳам яхши ривожланмаган. Шу сабабли, қишлоқларда ишсизлар пайдо бўлмоқда. Қишлоқларда янги иш ўринларини яратиш учун фикримизча, ҳар бир туманда 1-2 та «Бизнес-инкубатор» ташкил қилинса яхши бўлар эди. Чунки қишлоқдаги корхоналарнинг шаҳардаги инкубатор қаноти остига субъект бўлиб кириши жуда қийин. Сабаб, биринчидан, корхона шаҳардан узоқда жойлашган бўлса, иккинчидан, туман ҳокимлиги таркибидан чиқиб кетолмайди. Шунинг учун туманлардаги агросаноат уюшмалари таркибида ва биносида «Бизнес-инкубатор» очиш ва унга мавжуд корхоналарни субъект сифатида қабул қилиш керак. Натижада уюшмаларнинг ҳам иш тартиби тубдан ўзгаради. Яъни улар буйруқ-кўрсатмалар бериш, хўжаликлардан режани бажаришни талаб қилиш ўрнига субъектлар билан биргаликда амалий иш юритади, ишлаб чиқаришни, умуман, иқтисодиётни бозор тизимига ўтказишга ёрдам беради.

Одилбек ЮСУПБЕКОВ,
Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институтининг халқаро алоқалар бўйича профессори.
Анорбой СУЛТОНОВ,
институт профессори.

• *Бизга ёзадилар*

САХОВАТПЕШАЛАР

Бухоро вилояти божхона қўмитаси Бухоро шаҳрида яшовчи 250 нафар кўзи ожиз кишига саховат кўрсатди: қоидабузар ташмачилардан мусодара қилиб олинган, мамлакатимиздан ташқарига олиб чиқиб кетилишига мўлжалланган беш юз килограмм ўсимлик ёғи ва 1000 дона совун арзон баҳоларда уларга тарқатилди. Шаҳардаги «Рапид» фирмаси эса ногиронларга бепул гуруч улашди.

Бундай хайрли ишлардан кишилар беҳад миннатдор.

Ҳ. ҒАФФОРОВА.

ЯХШИЛАРГА ТАЪЗИМ

Ўғлим Фахриддин Беков сўнгги 4-5 йил ичида бедаво дардга — бош оғриғи касаллигига чалинди. Қилинган барча муолажалар наф бермади. Ниҳоят, врачларнинг тавсияси билан Тошкентдаги неврохирургия шифохонасига олиб келдик. Тажрибали шифокор Равшан Турсунбеков ўғлимни обдон текширгач, жарроҳлик йўли билангина уни дарддан халос этиш мумкинлигини айтди. Кўп ўтмай ўғлимни операция қилишди. Ҳозир саломатлиги яхши. Биз қўли енгил шифокорлар М. Қориев, Ғ. Қориев, А. Владимировлардан беҳад миннатдормиз.

Э. БЕКОВ.
Мирзачўл тумани, «Ўзбекистон» ширкатлар уюшмаси.

КИРОЙИ ОҚСОҚОЛ ШУНДАЙ БЎЛСА...

Ўттиз йилдан буён Андижон вилоятининг Хонобод шаҳрида яшайман. Пенсияга чиққанимга ҳам ўн беш йил бўлаяпти. Кексалик қурсин, касалманд бўлиб қолдим. Олаётган маошим айтарли кўп эмас эди. Президентимиз Фармонига биноан яқинда менга ҳам 250 сўм моддий ёрдам ёзилган экан. Ана шу пулни олиш учун Хонободдаги марказий жамғарма банкига бордим. Бироқ бу ердагиларнинг муомаласидан ва, айниқса, Шерзод Ёдгоровнинг қўполлигидан ҳайратга тушдим. Ўша заҳотиёқ маҳалламиз оқсоқоли М. Мамажоновга учрашдим. У кишининг аралашуви билан ёрдам пулини олдим. Биз қарияларга доимо ғамхўр, камарбаста оқсоқолимиз М. Мамажоновдан беҳад мамнунмиз.

Г.А. МИХАЙЛУС,
Хонобод шаҳри, «Мустақиллик» кўчасида яшовчи уруш қатнашчиси.

ОБРОНЛИКЛАР УСТОЗИ ЭДИ

Норқул Алиқуловнинг номини нафақат обронликлар, балки Косон туманида каттаю кичик ҳурмат билан хотирлайди. Умрининг қирқ йилдан зиёдини ёшлар тарбиясига, уларнинг илмли ва салоҳиятли бўлиб етишишларига сарфлаган бу табаррук инсоннинг хотирасини доимо эслаш ҳам фарз, ҳам қарздир.

Бугун Норқул бобо яшаб ўтган қишлоқ ўзгача... Хонадонларнинг бариси газлаштирилган, кўчаю, гузарлар обод, отахонлар чойхонаси гавжум. Бироқ у ердаги қариялар орасида Норқул бобо йўқ. Бундан бир неча йил муқаддам қишлоқ қариялари Норқул Алиқуловнинг номини абадийлаштириш ташаббуси билан чиққан эдилар. Отанинг қирқ йиллик умри кечган мактабга унинг номини бериш масаласи кўндаланг қўйилди. Бироқ маҳаллий раҳбарлар мактабга бошқа кишининг номини беришни лозим топишди. Моҳир педагог, минглаб инсонлар устози Норқул бобо Алиқуловнинг номини абадийлаштириш эса ҳамон пайсалга солинмоқда.

Уруш ва меҳнат фахрийлари номидан:
Р. ЭГАМБЕРДИЕВ, А. АВЛОҚУЛОВ, Б. АМИРҚУЛОВ
ва бошқалар (жами 20 имзо).
Қашқадарё вилояти.

Халқимизнинг ҳозирги кундаги ташвиши — машаққатли меҳнат эвазига етиштирилган бошоқли дон экинлари ҳосилини нес-нобуд қилмай йиғиб олишдир. Бағдод тумани ички ишлар бўлими ходимлари бу борада туман ғаллакорларига ҳар томонлама кўмакдош бўлишмоқда. Дон ҳосилини ҳисобга олиш, қўриқлаш ташкил этилди. Участка нозирлари, давлат ёнғин назорати, қўриқлаш бўлинмаси ва ДАН ходимларидан таркиб топган ИИБ штаби «Ҳосил-95» тадбирининг бажарилишини назорат қилиб бормоқда.

СУРАТДА: участка нозири, милиция лейтенанти Акбаржон Қорабоев, Хазиний номли жамоа хўжалиги комбайнчиси Неъматжон Ҳолиқов, транспортчи Қодиржон Йўлдошев, назорат гуруҳи аъзоси Рустамжон Хакимовлар билан донни ёнғиндан сақлаш ҳақида суҳбатлашмоқда.

Т. ҲАМРОҚУЛ олган сурат.

ЎЗИМИЗДА ТАЙЁРЛАНАЯПТИ

Муборак газни қайта тозалаш корхонаси ҳар йили 100 фоиз олтингугуртга тўйинган газни қуритади. 25 миллиард кубометр газни тозалашнинг ўзи бўлмайди. Бунга одамларнинг машаққатли меҳнати туфайлигина эришиш мумкин. 10-12 қаватли биноларга тенг бўлган улкан қурилмаларда газдан олтингугурт ва газ конденсатлари ажратиб олинади. Бунинг учун 4 мингдан ортиқ катта ва кичик насослар ишлатилади. Шу пайтгача янги насослар четдан олиб келинарди. Ҳозирги кунда эса Россия, Япония, Франциядан сотиб олинадиган жиҳозлар шу ернинг ўзида тайёрланаяпти.

Корхонада шу кунларда 125 метр баландликдаги тутун чиқарадиган қувур қад ростлаяпти. Бу ишда уста Қ. Мўминов ва унинг шогирдларининг меҳнати беқиёсдир.

Г. САОДАТОВА.

"ЧАЧ ЛИМИТЕД" фирмаси

Тошкентдаги омборидан пул ўтказиш йўли билан қуйидагиларни сотади:

1. 1022-М, 97-А, 378-классли саноат тикув машиналари.
2. МБК-1, 51-классли тикилаётган устбошларнинг хошиясини (зиг-заг) бостирувчи машиналар.
3. "Руно" - мўйнадўзлик машинаси.
4. Р-12 бичувчи машина.
5. 1022 МР "АЛЕСЯ" маркали ҳунармандлик машинаси.
6. Болалар тикув машинаси.
7. ЛБ-40 люминисцент лампалари.
8. Сунъий чармлар.

Телефонларимиз:
(3712) 77-84-83, 77-67-88.

«ЭКОСАН—ФРАНЦИЯ» МИССИЯСИ ОРОЛ БЎЙИДА

«Экосан-Франция» миссияси вакиллари Қорақалпоғистонга ташриф буюрди. Меҳмонларни республика Жўқарғи Кенгеси Раиси Уббиниёз Аширбеков қабул қилиб, Оролбўйи ҳудудидаги ҳолат билан таништирди.

ЎЗБЕКИСТОН - БЕЛОРУС ҚЎШМА КОРХОНАСИ

"ЎЗБЕКМАШСЕРВИС"

Тошкентдаги омборхонасидан МАЗ туркумидаги автомобилларини, МТЗ экскаваторлари ва тракторларини, автомобиллар ва тракторлар учун бошланғич бутликдаги

Д-243, Д-245, ЯМЗ-238-2М

дизель двигателларини сўмда пул ўтказиш йўли билан

СОТАДИ

Нархлари заводникидан арзон.

Манзил:

Тошкент ш., Ш. Руставели кўчаси, 140—уй.

Алоқа учун телефон:

(3712) 50—06—13.

Ўзбекмашсервис": Тошкентдаги омборхонасидан маҳсулотлар сотади.

ДЕҲҚОН-ФЕРМЕР ХЎЖАЛИКЛАРИГА ЭЪТИБОР

Президентимизнинг Фармонлари асосида мамлакатимизда мулкни давлат тасарруфидан чиқариш, шу билан бир қаторда деҳқон-фермер хўжаликларини ташкил қилиш ва уларнинг оёққа туриб олишлари учун етарлича шароит яратиб беришга алоҳида эътибор берилмоқда. Бу борада Хоразм вилоятида амалга оширилаётган ишлар ҳам ибрат бўларди. Вилоятда ҳозирга келиб, мингдан зиёд чорвачиликка ихтисослашган деҳқон-фермер хўжаликлари фаолият кўрсатаяпти.

Вилоят ҳокими қарори билан фермерларга 5 минг гектар унумдор ер, шунингдек, 150 та чопиқ, 20 дан ортиқ ҳайдов тракторлари ва 30 та автомашина ажратиб берилган. Жорий йил бошидан бери 400 тонна гўшт, 300 тоннадан мўлроқ сут етиштирилди. Бугунги кунга келиб хўжаликларда хизмат қилаётганларнинг сони 20 минг кишига етди.

Гўшт, сут ва тухум етиштириш ўтган йилгига нисбатан сезиларли даражада кўпайди. Аҳолига маҳсулотни тез ва сифатли етказиб беришда Гурлан, Янгибозор туманлари бошқа хўжаликларга ўрнак бўлишмоқда.

Айни пайтда хўжаликларнинг ҳар бирида сутни қайта ишлайдиган кичик корхоналар ишлаб турибди. Деҳқон фермер хўжаликларига янада яхшироқ шароит яратиб бериш, улар тайёрлаётган чорвачилик ва қишлоқ хўжалик маҳсулотларини халқимизга ўз вақтида етказиб бериш ниятида бир қанча хайрли тадбирлар йўлга қўйилаётир. Жумладан, сутни қайта ишловчи янги қўлбола кичик корхоналар бирин-кетин ишга туширилаяпти. Шу кеча-кундузда бундай корхоналарда 2 минг 500 киши меҳнат қилмоқда.

Ойбек ТЎРАҚУЛОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Фирма Тошкентдаги омборидан дори-дармонлар ва тиббиёт жиҳозлари сотади:

- *рибоксин, кўк биллур (зеленка), йод ампулалари;*
- *валерианка, фурадонин, фосфаден, парацетамол, глюконат калций, стрептоцид, глюкозали "С" витамини ва бошқа дорилар;*
- *тарози ўлчамида: калий перманганат.*

Харид қилинган моллар учун сўм билан олдиндан пул ўтказиш ва чек орқали ҳисоблашиш мумкин.

Маҳсулотлар завод сертификати ҳамда "Дори-дармон" Давлат акционерлик жамияти лабороториясининг кафолатига эга.

Телефон: (3712) 33-15-68.
Факс: (3712) 54-92-68.

• *Ўзбек киноси тарихидан*

АЧЧИҚ МЕҲНАТНИНГ ШИРИН МЕВАЛАРИ

Мен кўп буюк кинорежиссёрлар билан ишлашга муяссар бўлган актёрларданман. Актёр учун театр ҳам, кино ҳам ижод майдони-ю, бироқ кино ўзининг кенг имкониятлари билан тубдан фарқ қилади. Кинода режиссёрнинг ташкилотчилик қобилияти алоҳида аҳамият касб этади. Бу ҳақда гап кетганда Комил Ёрматов, Зоҳид Собитов ва Латиф Файзиевлар номини ҳамиша ҳурмат билан ёдга оламан.

Хусусан, Зоҳид Собитов зўр ижодкор ва ташкилотчи режиссёр эди. Шу боисдан унинг суратга олган фильмлари иш жараёнлари ниҳоятда мураккаб бўлган. Мен унинг «Генерал Раҳимов» ва «Фидойи» фильмларида бош қаҳрамон ролини ижро этганман. «Фидойи» фильми сценарийсини ёзувчи Иззат Султонов ёзган. Фильм 1920 йил воқеаларини акс эттирган бўлиб, қишлоқда юз бериши керак эди. Бунинг учун Тошкент яқинидаги Паркент туманида жойлашган Заркент қишлоғи танланди. У ерда сценарийдаги масжид, мадрасани «қуришга» тўғри келди. Энг муҳими, бозор воқеасини тасвирлашда турли ҳунармандларнинг косибчилик маҳсулотларини ишлаб чиқаришдан тортиб, гир айланма чойхоналар, расталар барпо этиш керак эди. Албатта, бу ўз-ўзидан рўёбга чиқиб қолмайди. Устига-устак одамлар иштироки ҳам керак. Режиссёр мана шуларнинг уддасидан чиқа олди. Асфальт ётқизилган кўчалардан бири устига машина-машина тупроқ ташланиб, ёмғир ёғдирилиб, балчиқ ҳосил қилинди. Шу балчиқ йўлдан мен ижро этган Мақсуд аравага ўтқазилиб, тўртта миршаб қуршовида қамоқхонага олиб кетилиши, ўғли Назир арава орқасидан «Дада, дада» деб югуриши, балчиққа ағанаб йиқилиши керак эди. Икки томондан кўзга кўринмас ўт ўчириш машиналари осмондан ёмғир ёғдириб турди. Менинг бир кўринишда елкада нарвон кўтариб ўтувчи жафокашлигим тасвирини бериш учун режиссёрнинг талаби билан оғирлиги 60 килограмм келадиган нарвон тайёрланди. Мен бу нарвон ёрдамида дарахтга осиб қўйилган икки ҳамқишлоғимни қутқаришим керак эди. Бу ҳолатни таъсирчан ифодалаш учун режиссёр нарвонни елкамга қўйдириб, катта бир майдонда икки соатга яқин айлантирди.

Яъни Мақсуднинг ниҳоятда забардастлиги кўрсатиб берилди. Ролимнинг қиёфаси янада бойиди. «Генерал Раҳимов» фильмини суратга олиш жараёнлари ҳам ниҳоятда қийин кечган. Мавзуси ҳарбий бўлганлигидан армиядаги барча техникалар, солдатлар, жанг майдонлари иштироки керак эди. Энг биринчи навбатда, фильмни суратга олишгача бўлган даврда режиссёр ўз оператори Ю. Травицкий билан генерал жанг қилган майдонларга ўхшаш майдонларни топишга қарор қилди. Улар Болтиқбўйига жўнаб кетишди. Чунки у ердаги ўрмонлардан тортиб, биноларгача фильм воқеаларига мос тушарди. Икковлон ҳамма нарсани кўриб қайтгач, актёрлар ва суратга олувчилар 1967 йил 15 июнда самолёт билан Ригага учдик. У ердан машина билан юз километрча йўл босиб, ўша атрофдаги Цесис деган шаҳарга келдик. Бу шаҳарнинг атрофи ўрмонлар, дала майдонлари ва ҳатто ботқоқлик ерлар билан ўралган, қадимий шамол тегирмони, бутхоналар ҳам мавжуд эди. Суратга олиш жараёни уч ой давом этди. Борган кунимиздан ёмғир бошланди. Қачон тинар экан, деб осмонга термулардик. Аммо ёмғир кундан-кунга авжига чиқар эди. Бу орада режиссёр менга бир от келтиришларини буюрди. Сценарийда генералнинг отга ишқибозлиги, аслида ҳам зўр чавандозлиги саҳнаси бор эди-да. Отга ишқибоз бўлганимдан шу саҳнага алоҳида эътибор бердим. Режиссёр отнинг менга ўрганишини истаб, ҳар куни ем-хашакдан тортиб, ювиб-тарашгача бўлган хизматларни бажо келтиришимни айтди. От ҳайвонлар ичида энг зийрагидир. Қанча меҳр билан парваришласак у ҳам одамга шунча меҳр билан қарайди. Болалигимда бизнинг қўшниларимиз аравакашлик қиларди. У бозорда чарчаганиданми ё шунга одатланганиданми, кечқурунлари озгина ширакайф бўлиб оларди-да, отнинг жиловини қўйиб юбориб, ўзи арава ичида ухлаб қолса ҳам вафодор от эгасини уйига олиб келиб, дарвозани тумшуғи билан туртиб, очганини кўп кўрар эдим. Ўзимнинг отга кўп минганим ва меҳр қўйганим фильмни суратга олишда кўп асқотди. Унинг кўнглини топиш учун ҳамма нарсани қилдим, ҳатто ҳар куни бир чақмоқдан қанд беришга одатландим. У мени узоқдан кўраркан, қулоқларини чимириб, кишнаб қўярди. Бу эса менга завқ берарди. Ёмғир ёғиб туришига қарамасдан ҳар куни деярли бир марта бўлса ҳам отни оғилхонадан олиб чиқиб, далаларни кезиб келардим. Кунлардан бир кун иситмалаб ётиб қолганимда от жиловни узиб мен истиқомат қилган ҳовлига кириб келгани эсимда. Генерал от миниб юрадиган чиройли саҳналар суратга олинди-ю, минг афсуски бир серияли фильмга сиғмагани учун кейинчалик олиб ташланди.

Ниҳоят ҳаво жўнашиб кетганидан кейин ишларимиз ҳам юришиб кетди. Буғдой ўриб олинган катта колхоз майдонини жанггоҳга айлантирдик. Болтиқбўйи ҳарбий округи ўзининг бир бўлинмасини хизматга берди. Унда солдатлардан тортиб, зобитларгача бор эди. Мени генерал Горчаков билан танишишим қизиқ бўлган. Генерал кийимида юришга ўрганишим ва одатланишим учун формада юришим талаб этиларди. Мен баъзида бўлса ҳам кўчаларга формада чиқардим. Шундай кунларнинг бирида рўпарамдан иккинчи бир генералнинг келаётганига кўзим тушди. Нима қилиш керак? У менга нисбатан бир даража юқори эди, яъни мен генерал-майор, у генерал-лейтенант. Ролга тайёрланиш жараёнида ҳарбий қонун-қоидаларни билиб олган эдим. Генерал билан тўқнашишимга икки-уч қадам қолганида, унга честь бериб ўтиб кетдим. У ҳам қоида бўйича саломлашган бўлди. 20-30 қадам юргач, орқамга қайрилиб қарасам, у ҳам мени кузатиб турган экан. Мен сир бой бермаган кишидай генерал-лейтенант томон юрар эканман, у ҳам кела бошлади. Мен вазиятдан чиқиш учун кулиб юбордим. У ҳазил аралаш сенга ўхшаган «генерал» бу ерларда нима қилиб юрибди, дея ҳайронлигимдан тўхтадим, деди. Суҳбатдан шу нарса маълум бўлдики, биз суратга олаётган фильмда хизмат қилиш шу кишининг қўл-остидаги бўлинмага топширилган экан. Кейинчалик менга жуда кўп ёрдами теккан.

Жанг майдонига айлантирилган кенгликдаги ҳарбий юришлар, танкларнинг бостириб келишлари, бомбаларнинг портлашлари, буларнинг ҳаммаси табиий жанг майдонини акс эттириши кераклигини кўз олдингизга келтирсангиз нақадар катта маҳорат, ташкилотчилик зарурлигини ҳис этасиз. Минглаб фашист газандалари ер тишлаб ётган жанг майдонидан бизнинг танкларимиз қаторлашиб ўтиши керак. Юмалаб ётган фашистлардан жуда кўплари ясама қўғирчоқлар бўлса ҳам, аммо суратга олиш аппаратига яқин жойларда думалаб ётганлар тирик одамлар эди. Бу саҳнани суратга олишдан олдин, танк ҳайдаб келаётганларга қаердан ўтиш, одамларга шикаст етказмаслик тайинланди. Томошабинларга маълумки, Собир Раҳимов ўз дивизияси билан ботқоқни кечиб ўтади. Аслида ҳам шундай бўлган экан. Генералларимизнинг донолиги шундаки, ҳар бир солдат оёғига шохчалар боғлаб ботқоқдан кечиб ўтган. Агар шох боғланган оёқ тезда тортиб олиб, иккинчи қадам қўйилмаса ўша шох ҳам сақлаб қололмас экан. Шундай бўлди ҳам, оёғига шох боғланган икки солдат чўкиб кета бошлади. Ҳушёр режиссёр суратга олишни тўхтатди ва солдатлар қутқарилди.

Жуда кўп учрашувларда мендан уйларнинг ёниши қандай қилиб кўрсатилади, деб сўрашади. Мен буни Калининградда бўлган суратга олиш жараёни билан тушунтираман. Маълумки, уруш йиллари у ерларда қаттиқ жанглар бўлиб, ёндирилмаган бирорта ҳам уй қолмаган. Кейинчалик ҳам вайроналигича қолиб кетган. Деразалари ва эшиклари ўрнига тахталар қоқилиб, ёндириб суратга олганмиз. Биргина шу кичик кўриниш билан ёнаётган шаҳар тасвир этилиши мумкин бўлди. Бундай топилмалар режиссёрнинг фаолиятидан бир заррадир. Унинг фильмларини суратга олиш ҳеч қачон машаққатсиз кечмасди. Шунинг учун ҳам Зоҳид Собитов яратган кинофильмларнинг умри боқийдир.

Зикир МУҲАММАДЖОНОВ,
Ўзбекистон халқ артисти.

• *Мухбиримиз бонг уради*

ТАЪТИЛЛАРИ ТАТИСИН

Донишмандлардан бири бу оламнинг барча қувончи бир бола кўзидаги томчи ёшга арзимайди, деган экан.

Баъзи ҳолларда болаларнинг ёзги таътилларини мароқли ўтказиш ишларига бармоқ орасидан қаралмоқда. Бозор муносабатларини рўкач қилишни ўз маълумотномасига айлантириб олган айрим мутасаддилар ҳамон қўл қовуштириб турибдилар. Навоий вилоятида ўтган йили 3710 ўқувчи, 12 та доимий, 23 минг нафар бола эса мактаб олди оромгоҳларида дам олган эди. Бунинг учун 1 миллион 356 минг сўм маблағ сарфланган. Бу йил эса ўн икки оромгоҳнинг бири — Навоий туманидаги сўлим боғ, сой бўйидаги «Сентоб» болалар дам олиш маскани ҳам шу сабабга кўра ишламайди. Навбаҳор туманидаги «Лола» ва «Ўзбекистон» оромгоҳларида эса ҳали ҳам тайёргарлик ишлари бошланмаган. Ҳолбуки, бу масканларда бир мавсумда қарийб мингга яқин бола дам олиши мумкин. Қизилтепа туманидаги тўрт дам олиш оромгоҳидан бор-йўғи биттаси туман пахта тозалаш заводининг «Нимкон» оромгоҳи мавсумга шай холос. Барча сарф-ҳаражатларни завод ўз зиммасига олган. «Зармитан», «Бўстон», «Дўстлик» оромгоҳларидаги аҳвол эса қониқарсиз. Ёз мавсуми эса бошланди.

Томди туманидаги «Арай», Учқудуқ туманидаги «Ерлерота» оромгоҳларининг мавсумга шайлиги кишини қувонтиради. Қақраган чўл бағрида йўқдан бор қилинаётган бир пайтда Навоий, Нурота, Навбаҳор, Қизилтепа каби туманлардаги сўлим масканларнинг йўқ қилинаётганлигини қандай изоҳлаш мумкин. Бу болалар тақдирига, бинобарин, келажакка лоқайдлик, бепарволик эмасми?

Жорий йилда вилоятнинг 13 оромгоҳида 1310 бола дам олиши мўлжалланган. Ўтган йили биргина Навбаҳор туманидаги 2 та оромгоҳда мингга яқин бола дам олгани ҳолда бу йил 13 оромгоҳда 1310 ўқувчи дам олса? Тўғри ўтиш даврида туманларнинг, корхоналарнинг молиявий аҳволи мақтанарли эмас. Лекин истаган имкон топади.

Нима ҳам дердик. Эл-юрт айтганидек, борига барака.

Бу аҳволдан келгуси йил учун тегишли хулосалар чиқарилиб, болаларнинг таътили татигулик бўлар, деб умид билдирамиз.

Темур ЭШБОЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

• *Халқ таълими — ислоҳотлар йўлида*

БЕШАРИҚДАГИ ЛИЦЕЙ ШУҲРАТИ...

Бешариқ шаҳридаги Абу Али Ибн Сино номли лицейга туман мактабларида IX синфни тамомлаган ўқувчилар синов йўли билан қабул қилинади. Яккатутсельмаш, Бешариқ паррандачилик фабрикаси ва Яккатут ширкатлар уюшмаси мазкур илм даргоҳини ўз оталиғига олишган эди. Тез орада оталиқ ташкилотлар ва айниқса, туман ҳокимлигининг бевосита ғамхўрлиги туфайли лицей ўзининг моддий базасига эга бўлди. Компьютерлар ўрнатилган хоналар, фан кабинетлари яхши жиҳозланди. Бу ишларда билим даргоҳи раҳбари, математика фанлари доктори, профессор Олимжон Соҳибов ўзининг ташкилотчилигини кўрсатди.

Ўқитувчилар кўрик-танлов асосида танлаб олинди. Масалан, Эътибор Ҳамдамова Тошкент давлат университетида физика ихтисослиги бўйича аспирантурани тугатган, математика ўқитувчиси Мўйдинжон Арсланов Тошкент давлат техника университетида аспирантурада сиртдан ўқимоқда.

Лицей ўқитувчилари Халқ таълими вазирлигининг дастурлари асосида ўз ишларига ижодий ёндашиб, ёшларга пухта ва чуқур билим беришга интилишади. М. Даджонов, Ё. Тўйчиев, Ф. Саҳобова, Х. Умаралиева каби мураббийлар дарсларни қизиқарли ва мароқли ўтишиб, ўз фанларига ўқувчилар меҳрини оширишмоқда.

Ўқув масканида асосан, она тили ва адабиёти, тарих, физика, кимё, математика, биология ва инглиз тили фанлари чуқур ўқитилади. Дарсдан сўнг ўқитувчилар ўзининг ихтисоси бўйича юқорида таъкидлаб ўтилган фанлардан тўгараклар ва қўшимча машғулотларни тест синовларига мослаб олиб боришади.

Мазкур лицей 1992 йилдан буён Андижон давлат тиббиёт институти, Фарғона давлат университети, Қўқон давлат педагогика институти ҳамда Тошкент давлат техника университетлари билан ўзаро ҳамкорлик қилиб келади. Бу олий ўқув юртларининг профессор ва ўқитувчилари ўқувчилар ҳузурига тез-тез келиб, маърузалар ўқишади ва уларга турли фанлардан дарслар ўтишади.

Бу лицейни 1993 йилда тамомлаган 17 ўқувчидан 13 нафари олий ўқув юртларига тест синовлари бўйича имтиҳонлардан муваффақиятли ўтишган бўлса, ўтган йили 21 йигит-қизнинг 19 нафари талаба бўлишди. Шу рақамлардан ҳам кўриниб турибдики, ўқитувчиларнинг изланиши ва иқтидорли ёшларнинг интилиши бесамар кетаётгани йўқ. Демак, лицейда «Ўрта таълим ҳақида»ги Қонунни амалга ошириш юзасидан белгиланган тадбирлар тўлиқ амалга оширилмоқда, деб айтиш мумкин.

Ҳар йили лицей ўқувчиларидан кўпчилиги турли фанлардан республика ва вилоят олимпиадаларида қатнашиб яхши натижаларга эришишади. Зеҳнли ўқувчилардан бу йил ҳам она тили ва адабиётидан Сайёра Абдумажидова, тарих фанидан Ҳулкар Хасанова, чет тилидан Давлатжон Охунов, кимё фанидан Зиёда Усмонова, биологиядан Дилафрўз Маҳмудова, математикадан Абдиҳабиб Эшматов, физикадан Севара Хасанова каби иқтидорли ёшлар республика миқёсидаги беллашувларда ўзларининг чуқур билимга эга эканлигини намойиш қилдилар.

Бу ўқув юртининг ота-оналар билан ҳам алоқаси яхши. Қобилиятли ёшларга бериладиган таълим-тарбия республикамизда қўлга киритилаётган ютуқлар билан узвий боғлиқ. Хуллас, лицейда амалга оширилаётган ибратли ишлар таҳсинга сазовордир.

Шавкат РЕЖАПОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

• *Футбол*

ДАСТЛАБКИ ДАВОН ОРТДА ҚОЛДИ

Олий лига жамоалари мамлакат тўртинчи миллий чемпионатининг оралиқ маррасига етиб келишди. Мавсумдаги 240 учрашувнинг тенг ярми ўтказилди. Медаллар ва олий лигада мавқеини сақлаб қолиш учун курашадиган жамоалар сафи бирмунча ойдинлашди. Ўтказилган 120 учрашувда дарвозалар 327 марта ишғол этилди.

Ҳар йилгидек Фарғонанинг «Нефтчи» жамоаси дастлабки давондан карвонбоши сифатида ошди. Фарғоналик футболчилар сўнгги турда Муборакда «Машъал»нинг меҳмони бўлишди ва 2:0 ҳисобида ғалаба қозонишди.

Сўнгги олти учрашувни кетма-кет ғалаба билан якунлаган Бухоронинг «Нурафшон» жамоаси ўтган йилги мавқеини бермасликка қатъий аҳд қилган кўринади. Қизиғи шундаки, кейинги тўрт учрашувда бухороликлар рақибларидан бир хил ҳисобда устун келди. Биринчи давранинг сўнгги учрашувида «Нурафшон» «Чирчиқ»нинг меҳмони бўлди ва ягона тўп ўйин тақдирини ҳал қилди. Навбатдаги ғалабадан сўнг бухороликлар очколарини 34 тага етказишди.

Мавсум арафасида Наманганнинг «Навбаҳор» клуби чемпионликка даъвогар жамоалардан бири ҳисобланган эди. Бироқ дастлабки учрашувларда «Навбаҳор» ўз мухлисларини ҳайратлантириб, чиройли ўйинлар кўрсатолмади. Жамоани ота-бола Абдураимовлар тарк этишгач, «Навбаҳор» кетма-кет ғалаба қозона бошлади. Албатта, бу ерда «Навбаҳор» сафига янги қўшилишган собиқ «Политотдел»чилар Алексей Винников ва Олег Шацкихнинг улушларини алоҳида таъкилаб ўтиш жоиз. Улар деярли ҳар бир учрашувда майдондан қуруқ чиқишмаяпти. Кечаги турда «Навбаҳор» Марғилонда «Атласчи»ни 3:0 ҳисобида мағлубиятга учратган бўлса, икки тўп муаллифи Олег Шацких бўлди. (Бу истеъдодли ўйинчининг ҳанузгача Олимпия терма жамоамиз сафида кўринмаётгани кўпчилик мухлисларни ҳайратлантиряпти). Масаланинг яна бир қизиқ томони шундаки, ота-бола Абдураимовлар «Навбаҳор»дан «Политотдел»га, А. Винников ва О. Шацких «Политотдел»дан «Навбаҳор»га ўтгач, ўйини қовушмай турган ҳар икки жамоанинг ишлари юришиб кетди. «Навбаҳор» ўртамиёна жамоадан пешқадамлар сафига қўшилган бўлса, «Политотдел» аутсайдерликдан 11-поғонага кўтарилди. Сўнгги турда «Политотдел» Тошкентда «Трактор»нинг меҳмони бўлиб, мамлакатимизнинг энг кучли дарвозабонларидан бири Юрий Шейкин дарвозасини уч марта ишғол этди.

Заводчилар эса, унга бир тўп билан жавоб беришди. Қолган учрашувларда қуйидаги натижалар қайд этилди:

«Пахтакор» — «Динамо» — 2:0, АСК — «Сўғдиёна» — 2:0, «Наврўз — «Темирйўлчи» — 3:1,Янгиер» — МҲСК, — 1:1,

Шундай қилиб, олий лига жамоалари қарийб бир ойлик танаффусга чиқишди. Иккинчи давра ўйинлари 29 июлда бошланади.

Р. ЭРМУҲАММАД,
«Халқ сўзи» мухбири.
Ш. ИБРОҲИМОВ
тасвири.

БИРИНЧИ ДАВРАДАН СЎНГГИ ВАЗИЯТ

	Ў	Ю	Д	М	Т-Н	О
1. «Нефтчи»	15	12	2	1	43:16	38
2. «Нурафшон»	15	11	1	3	31:17	34
3. «Навбаҳор»	15	10	3	2	23:9	33
4. МҲСК	15	9	4	2	33:12	31
5. «Пахтакор»	15	7	5	3	26:14	26
6. «Наврўз»	15	6	3	6	19:19	21
7. «Сўғдиёна»	15	6	2	7	24:19	20
8. АСК	15	5	3	7	19:27	18
9. «Трактор»	15	4	5	6	14:20	17
10. «Янгиер»	15	4	4	7	19:18	16
11. «Политотдел»	15	4	4	7	21:28	16
12. «Динамо»	15	4	3	8	11:21	15
13. «Атласчи»	15	4	3	8	15:27	15
14. «Темирйўлчи»	15	4	1	10	13:30	13
15. «Чирчиқ»	15	2	5	8	9:21	11
16. «Машъал»	15	2	4	9	7:29	10

ҚУТБИДДИНОВ ЕЛИМИ

Самарқанд олимларининг уч кашфиёти бевосита амалиётга жорий этилди. Ўзбекистон ветеринария илмий тадқиқот институти профессори А. Орипов томонидан яратилган «Малҳам» чорва молларида учрайдиган айрим касалликларга қарши курашда муҳим восита бўлди. Самарқанд давлат университети доценти Р. Қутбиддинов эса ишлаб чиқариш чиқиндиларидан елим тайёрлаш технологиясини кашф қилди. Самарқанд кооператив институтининг бир гуруҳ олимлари гуручни қайта ишлашда ҳосил бўладиган чиқиндилардан ёғ олиш технологиясини яратдилар.

М. МУҚИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Корхона, брезент палаткалар, автомобил ГАЗ-31, целлофан халтачалар, ДВП, кир ювиш порошоклари, кир ювиш машиналари ва бошқа халқ истеъмоли молларини пул ўтказиш йўли билан сотади.
Тел.: 45-57-68.

"ПЕНТ-ЎЗ"
ЎЗБЕКИСТОН-РОССИЯ, ИТАЛИЯ
PENT UZ
қўшма корхонасининг маҳсулотларига марҳамат!

Италия технологияси ва хомашёларидан тайёрланган тагига олдирмайдиган қопламали идишларимиз сифатлилиги жиҳатидан чет элларда ишлаб чиқарилаётган энг яхши идишлар қаторида баҳоланмоқда.

Тагига олдирмайдиган қоплама:
- *озиқ-овқатнинг таъмини ва табиий ҳолатини сақлайди;*
- *маҳсулотнинг ёға бўлган талабини ва сарфини камайтиради;*
- *вақтингизни тежашга имкон беради.*

Бошқа ҳудудларда маҳсулотларимиз бозорини ташкил этишга оид ишбилармон кишиларнинг таклифларини кўриб чиқишга тайёрмиз.
Июль ойида маҳсулотларимиз нархи 20 фоизгача камайтирилади.

Манзилимиз:
Тошкент шаҳри, Соғбон кўчаси, 30-боши берк кўча, 79-уй. "ПЕНТ-ЎЗ" қўшма корхонаси.
Факс: *46-68-39, 46-95-45.*
Телефонлар: *46-62-46, 46-63-30.*

Агар 30 ёшдан ошган бўлсангиз,
Унда сизга 30+ қувватдориси даркор!!!

"Тридцать Плюс" кичик капсуласи ёрдамида сиз оғир иш кунидан кейин ҳам осмонўпар бинонинг сўнгги қаватигача югуриб чиқишга қодир бўласиз.
"Тридцать Плюс" нафақат чарчоқни тарқатади, балки Сиз сарфлаган қувватни тиклайди - у танангизнинг ҳар бир тўқимасига куч ва эпчилликни қайтариб, Сизни яшартиради.

Харид қилиш масаласи бўйича қуйидаги манзилга мурожаат қилинг:
"АДЖАНТА ФАРМА ЛИМИТЕД" ФИРМАСИ:
Тошкент, 700060,
Мовароуннаҳр кўчаси, 19-уй.
Телефон: (3712) 32-01-48, 33-48-70
Телефакс: (3712) 33-84-71
ёки Тошкентдаги сотувчи ҳамкорлари:
"Ибн-Сино" дорихонаси:
(3712) 44-24-34, 40-44-83.
"Фармед" дорихонаси:
(3712) 47-98-90.

"Тридцать Плюс"
- ёшлик ва соғломлик демакдир.

Ўзбекистон агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси марказий қўмитаси, Андижон вилояти агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси раиси
Комилжон АБДУВОИТОВнинг
бевақт вафот этганлиги муносабати билан унинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этадилар.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки маъмурияти муҳосиба ҳисоби, ҳисоботи ва давлат бюджетининг касса ижроси департаментининг бошқарма бошлиғи И. Рўзматовга укаси
Баҳодир РЎЗМАТОВнинг
бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон Республикаси Геология ва минерал ресурслар давлат қўмитаси ҳайъати геология-минералогия фанлари номзоди, давлат тилини жорий қилиш гуруҳининг раҳбари
Ғафур РАШИДОВнинг
бевақт вафот этганлигини маълум қилади ва марҳумнинг оила аъзоларига ҳамда яқинларига чуқур таъзия изҳор этади.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Анвар ЖЎРАБОЕВ.

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Қишлоқ хўжалиги 36-07-94;
Иқтисодиёт 36-36-65;
Маънавият 36-35-60;
Ахборот 36-29-89;
Тунги муҳарририят 33-10-28.

• МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — Э. Болиев.
Навбатчи — Р. Жумаев.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001 Буюртма Г. — 0303. 51671 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2 Босишга топширилди — 20.50.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Босишга топшириш вақти—21.00 1 2 3 4 5 6